

Varbūt atgriezušies bruņinieku laiki...

Foto - E. Gabranovs

Čīnas var būt dažādas. “Latvijas hokejisti ir mūsdienu bruņinieki. Viņiem zobenu vietā ir nūjas,” uzskata viduslaiku bruņinieki, kas “Muzeju naktī” ciemojās Balvos.

Edgars Gabranovs

“Laikā, kad virtuālā pasaule mēģina nomainīt īstenību, informācijas pārbagātība sajauc cilvēku prātus, un vairs nezini, kā uzrunāt apmeklētāju, lai viņš sadzirdētu, ka muzejs, tāpat kā laikraksts, ir īsta un taustāma vērtība,” uzskata Balvu Novada muzeja vadītāja Iveta Supe. Jāsecina, ka “Muzeju naktī” Balvos, kā arī visā Latvijā, taustāmas vērtības bija jaušamas ik uz soļa.

Tāpat jāpiekrīt muzeja vadītājai, ka “Muzeju nakts” ir īpašs laiks, kad vēsture, kultūra un cilvēku kopā būšana iegūst pavisam citu elpu. To apliecināja arī Balvu Valsts ģimnāzijas (BVĢ) skolas muzeja vadītāja Irēna Šaicāne, mudinot ikvienu interesentu uz orientēšanās pārbaudījumu muzeja priekšmetu krājumā, turklāt piedāvājot ekskluzīvu iespēju ieklausīties Puteklīša stāstā: “Katra gadu mācību programmā “Kultūra un māksla II” jauniešiem piedāvāju labprātīgi iesaistīties “Muzeju nakts” veidošanā. Jau trešo gadu šī kursa skolēni palīdz veidot atraktīvas aktivitātes.” Jāpiebilst, ka BVĢ 12.klases audzēknes Annija Tiltiņa un Alīna Žogota smaidot apstiprināja, ka “Muzeju naktī” organizē labprātīgi. Viņu teikto apstiprināja Kristiāns Artūrs Sējāns, kurš iejutās skolas muzeja Puteklīša lomā: “Kāpēc “Muzeju nakts” ir vajadzīga? Lai cilvēki uzzinātu par mūsu pilsētas un skolas vēsturi.” I.Šaicāne, jautāta, vai mūsdienās cilvēki ar muzejiem ir uz ‘tu’ vai ‘jūs’, godīgi atzina, ka visticamāk uz ‘jūs’: “Tur neko nevar

darīt, jo modernais laikmets atstāj savus nospiedumus. Tāpēc arī piedāvājam, izmantojot tehnoloģijas, dažādas jaunas un modernas aktivitātes. Ja nedarīsim, tad arī iestigsim.”

Par pārsteigumiem īpaši rūpējas arī “Amatnieku mājas” Lāča dārzā saimnieks Māris Blūmenfelds, kurš “Muzeju naktī” šķindināja zobenus ar citiem bruņiniekiem. Viņš priecājās par piedāvāto iespēju bērniem darboties viduslaiku noskaņām veltītajās radošajās darbnīcās: “Kāds ir labs bruņinieks? Ar goda kodeksu. Viņš nevis aplaupa un apzog, bet aizstāv vājākos – tautu. Nākamais pasākums, kur piedalīsies “Amatnieku māja”, būs “Mājas kafejnīcas dienas”, kad, iespējams, rādīsim kino.” I.Supe atgādina, ka muzeji ir daudz vairāk nekā vieta, kur glabājas vēsture: “Tie ir dzīvi, atvērti un stāstu pilni. Balvu ezers ir vienojis cilvēkus un aicinājis apmesties šeit uz dzīvi kopš vissenākajiem laikiem. Pirmās ziņas par mūsu apvidu rakstos parādās 1224.gadā, bet tad vēl nav minēts Balvu vārds. Balvu vārds pirmoreiz rakstos minēts 1549.gadā, bet 1551.gadā ir dokuments, kas apliecina, ka Rīgas arhibīskaps Raunas pili izlēņo zemes gabalu pie Balvu ezera kādam bruņiniekam Hansam Maisleram par īpašiem nopelniem. Šis lēņu akts norāda, ka bruņiniekam šeit ir tiesības dzīvot, darboties, ezerā zvejot zivis un arhibīskapam godīgi kalpot arī turpmāk. Kas zina, varbūt atgriezušies bruņinieku laiki. Savukārt muižas laiki sākās 1760.gadā, kad Viļakas stārasta sieva Konstancija Hilzena pie Balvu ezera lika izveidot pusmuižu un baznīcu...”

*Turpinājums 10.lpp.

Īsziņas

Novadnieces izrāde Rīgā

27.maijā un 10.jūnijā plkst. 19.00 Raiņa un Aspazijas mājā Rīgā, Baznīcas ielā 30, būs skatāms novadnieces Birutas Zujānes lugas iestudējums “Kaķis un pele (Nakts stāsts muzejā)”. Režisora Viļņa Rullja vadībā tapusi izrāde caur spēles formu uzdod dziļus jautājumus par personīgo brīvību, izvēles iespējām un cilvēcisko attiecību vērtību. Lugas autore B.Zujāne, kura sarakstījusi jau vairāk nekā 20 lugu un nupat nominēta Latvijas Literatūras gada balvai kategorijā “Spilgtākais darbs dramaturģijā”, uzsver projekta daudzslāņainību. Iestudējums ir autore individuāls projekts, kura pamatā ir speciāli pedagogijas programmām radīts videoieraksts, ko veidojis operators Andris Priedītis un studija “Vizio”.

Piedāvā bezprocentu aizdevumus

Lai veicinātu uzņēmējdarbības izaugsmi Latvijas austrumu pierobežā, no 20.maija Attīstības finanšu institūcija “ALTUM” ievieš jaunu aizdevumu piedāvājumu uzņēmumiem Augšdaugavas, Balvu, Krāslavas, Ludzas un Alūksnes novados. Aizdevumiem “ALTUM” nodrošinās 0% likmi un nepiemēros EURIBOR periodā līdz 2029.gada 1.janvārim. Atbalsts būs pieejams plašam uzņēmumu vajadzību spektram – gan investīcijām, piemēram, ražotņu attīstībai, tirdzniecības projektiem, gan apgrozāmajiem līdzekļiem, tai skaitā lauksaimniekiem.

Nākamajā
Adugunī

● **Krusta zīmē**
Dievkalpojumu kārtība jūnijā

● **Nosvin jubileju**
Rekavas vidusskolai 120!

Vārds žurnālistam

Aija Socka

Sports, kultūra un daba vai dārza darbi – trīs lietas, ko pēdējās dienās, īpaši brīvdienās, baudīja liela daļa sabiedrības. Prieks par pēdējām hokeja spēlēm un hokejistu cīņassparu, par izziņošajiem “Muzeju nakts” pasākumiem un dabas ziedoni, kas dāvā burvīgu cerību smaržu, skanīgās putnu balsis, iesēto sēklu digšanu... Patīkamās emocijas nespēj daudz ietekmēt nebūšanas drošības jomā, kad kārtējo reizi par mūsu valsts teritorijā ielidojošo dronu paziņo vienkāršs iedzīvotājs nevis tās iestādes un tie darbinieki, kuru darbības joma ir saistīta ar iedzīvotāju drošību. Tauta vienkārši ir pieradināta ne tikai pie šūnapraides paziņojumiem, bet arī pie tā, ka dzīve ir paša rokās. Esam pieraduši arī pie tā, ka politiku atbildība lielākoties ir tikai vārdos, bet realitātē bieži vien zaudētā amata vietā viņi iegūst citu un turpina darboties vai imitēt darbību. Pirmsvēlēšanu laikā tautu neizbrīna arī deputātu kandidātu saldie solījumi, ko uzklausā kā kārtējās pasakas. Pierast un samierināties var ar visu, bet vai vajag?

Latvijā

Noslēgušies drona atlūzu meklēšanas darbi.

Nacionālie bruņotie spēki (NBS) noslēguši meklēšanas darbus Dridža ezerā, Krāslavas novadā, Kombuļu pagastā, kur sestdienas rītā iegāzies un detonējis drons, pavēstīja NBS pārstāvis Roberts Skraučs. NBS pārstāvis norādīja, ka drons bija sadalījies vairākās nelielās daļās, un svētdien pieņemts lēmums meklēšanas darbus noslēgt, jo viss iespējamais esot atrasts. Visas atrastās detaļas vēl tiks pētītas un analizētas. Piekļuve ezeram vairs nav ierobežota. NBS iepriekš norādīja, ka sensori nav fiksējuši dronu ielidojam Latvijas teritorijā, tādēļ netika izsūtīts šūnapraides paziņojums.

Šūnapraides brīdinājumu problēmu dēļ būs vajadzīgi 600 000 eiro. Aizvadītās nedēļas sākumā Latvijā bija izsludināta līdz šim plašākā trauksme par iespējamu apdraudējumu gaisa telpā. Šūnapraides paziņojumi sasniedza tūkstošiem iedzīvotāju, taču vienlaikus izgaismoja arī problēmas ārkārtas informācijas platformas “112.lv” darbībā. Vietnes uzturētāji atzīst, – lai sistēma krīzes situācijās spētu darboties bez traucējumiem, nepieciešams papildu finansējums. Ja “112.lv” mājaslapa nestrādā, tas nenozīmē, ka nepieciešamo informāciju iedzīvotāji nesaņem, norāda Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestā (VUGD).

Izmantos divu līmeņu šūnapraides paziņojumus. Sākot ar 23.maiju, Nacionālie bruņotie spēki (NBS) izmantos divu līmeņu šūnu apraides paziņojumus, lai informētu sabiedrību par iespējamo gaisa apdraudējumu vai par tūlītēju nepieciešamo rīcību.

Turpmāk NBS iedzīvotāju apziņošanai izmantos divu līmeņu šūnu apraides paziņojumus. Dzeltenais brīdinājums – informējošs paziņojums, kas neprasa tūlītēju iedzīvotāju rīcību, bet aicina būt informētiem par iespējamu apdraudējumu Latvijas gaisa telpā. Oranžais brīdinājums – paziņojums par konstatētu apdraudējumu Latvijas gaisa telpā, kas paredz tūlītēju iedzīvotāju rīcību atbilstoši sniegtajām instrukcijām.

Plāno regulēt dzīvnieka īpašnieka maiņu un mantošanas kārtību. “Dzīvnieks nav priekšmets, bet dzīva būtne” – pēc sabiedriskās iniciatīvas portālā “Mana balss.lv” savāktajiem vairāk nekā 35 000 parakstu Tieslietu ministrija virza grozījumus Civillikumā, nosakot, ka dzīvnieki nav manta ar no tā izrietošajām īpašuma tiesībām. Tas nozīmē, ka tiks regulēta dzīvnieka īpašnieka maiņa un arī dzīvnieka mantošanas kārtība. Dzīvnieks tiktu ietverts kopējā mantojuma masā. Un tas nozīmētu, ka līdz ar īpašuma mantošanu tuvinieks uzņemtos rūpes arī par dzīvnieku vai tā uzturēšanos patversmē.

Partiju reitingi mainās. Līderos – “Latvija pirmajā vietā” un “Progresīvie”; izteiktākais atbalsta kritums – Nacionālajai apvienībai. Pētījumu centra SKDS politisko partiju reitingā lielākās pārmaiņas šoreiz nav notikušas reitinga augšgalā, bet gan pozīcijās aiz līdera un ap ievēlēšanai būtisko piecu procentu robežu. Liela grupa joprojām ir neizlēmumu, savukārt par ko balsot, nezina 27,7 % aptaujāto. Vēl 13,2 % norāda, ka vēlēšanās nepiedalītos. Tas nozīmē, ka partiju pozīcijas līdz nākamajām Saeimas vēlēšanām joprojām var būtiski mainīties.

(Ziņas no www.lsm.lv).

Interesējas par veselības jautājumiem

Stāsta par dabas līdzekļu izmantošanu

Šomēnes Rugāju bibliotēkā notika pasākums “Stāsts par alveju”, kas bija tikšanās ar eksperti dabas dziedniecības un atveseļošanās metožu jomā SOLVITU MERTENU.

Kā audzēt un izmantot?

Lektore, kā pati atklāj, jau vairākus gadus brauc un tiekas ar iedzīvotājiem dažādās iestādēs un novados, lai stāstītu par alveju un veselību: “Rugāju bibliotēka bija pirmā bibliotēka Balvu novadā, bet būtībā esmu bijusi teju vai visos Latvijas novados, lai iepazīstinātu un parādītu alvejas unikālītāti un vērtību. Stāsts par alveju aicina cilvēkus atcerēties un aizdomāties, cik liela nozīme mūsu veselības uzturēšanā un saglabāšanā ir dabas produktiem. Alveja, piemēram, palīdz nodrošināt un uzturēt stipru veselību un imunitāti, veselu mikrobiomu, uzturēt tīru ķermeni, asinsvadus un limfu.” Tikšanās reizē ar rugājiešiem S.Mertena runāja par veselības stiprināšanu, uzlabošanu un saglabāšanu, uzsverot vērtīgo, ko varam saņemt no dabas produktiem. Īpašu uzmanību lektore veltīja padomiem, kā neslimot un saglabāt veselību ar alvejas palīdzību, jo, kā pati saka, ne velti alveju tautā dēvē par ‘stoletņiku’ un dievišķu augu. Daboties pieredzē, lektore skaidroja klātesošajiem, ka dabas līdzekļu pielietošanai un veiksmīgam rezultātam ir arī daudz zinātnisku pierādījumu un apstiprinājumu. “Vairums cilvēku, atnākot uz tikšanos, par alveju zina ļoti maz, pārsvarā tikai to, ka tā palīdz ātri sadziedēt brūces un ir efektīgs pretklepus līdzeklis. Bet tas nebūt nav viss, ko šis augs var sniegt mūsu veselībai gan profilaktiskos, gan dziednieciskos nolūkos. Klātesošie tikšanās reizēs parasti klausās ar aizrautību un interesi, pieraksta aizmirsto vai nezināmo un lielākoties no tikšanās aiziet ar pateicību un pozitīvu vērtējumu,” atklāj S.Mertena. Taujāta, kas visvairāk interesē klausītājus, viņa teic, ka tie ir jautājumi par alvejas lietošanu un pagatavošanu: kā audzēt, kur un kā izmantot, kura ir istā alveja, kuru var lietot iekšējos nolūkos u.c.

Novēl būt veseliem un gudriem

Pēc profesijas S.Mertena ir pedagogijas maģistrs, kovida laikā viņa iestājās un pabeidza Starptautisko Dziedniecības skolu “Akvilona”, lai padziļinātu zināšanas un izpratni par cilvēka anatomiju, fizioloģiskiem procesiem, enerģijām, veselības pamatprincipiem, dažādiem dziedniecības veidiem u.c. Skolu beidzot, ieguva diplomu “Eksperts dabas dziedniecības un atveseļošanās metožu jomā”. Ģimenē, kā stāsta Solvita, visi izmanto dabas produktus, lai stiprinātu un uzturētu veselību: “Mums tas lieliski izdodas, galveno lomu, protams, atvēlam alvejai, bet neaizmirstam arī par citām dabas veltēm un produktiem. Meita drīzumā saņems maģistra diplomu uztura zinātnē. Cilvēkiem novēlu būt veseliem! Kritiski izvērtēt sintētisko produktu vajadzību un lietošanu, vairāk gatavot mājās, mazāk lietot cukuru, saldumus, baltos miltus ar augstu glutēna indeksu, vairāk lietot zaļumus un dārzeņus. Izmantojiet visas dabas dotās veltes, kā arī izziniet, mācieties, ieklausieties, analizējiet, esiet gudri un saprotiet, kas veido cilvēka veselību. Un alveju iesaku no sirds. ‘Aloe Vera Barbadensis Miller’ būs istā alveja, kas sniegs lielāko vērtību cilvēka veselībai.”

Īsumā

Izveido velosipēdus

Baltinavas pirmsskolas izglītības iestādes 5–6-gadīgajiem bērniem aizvadītajā nedēļā bija aizraujoša iespēja piedalīties nodarbībā “Velosipēdu darbnīca – radi pats savu braucamo!”. Norises īstenotājs SIA “Velomānija” apciemoja bērnus Baltinavas vidusskolā, iepazīstinot viņus ar dažādu velosipēdu attēliem un detaļām. Kopīgi izpētīja, kā no detaļām rodas velosipēds. Praktiskā daļa, kā atklāj pirmsskolas izglītības iestādes metodiķe Liene Babāne, bija visinteresantākā, jo bērni paši izveidoja sava velosipēda prototipu uz kartona pamatnes, konstruējot rāmi no vates kociņiem un pievienojot tam arī citas detaļas.

Audzēkņi eksperimentēja ar dažādiem materiāliem, un ikviens bija ieinteresēts aktīvi darboties.

Taujāta, kā pirmsskolas vecuma bērni gaida vasaru, pedagoge atklāj, ka ar nepacietību: “Pirmsskolā būs apvienotā grupiņa – varēsim daudz laika pavadīt ārā pastaigājoties, rotaļājoties, arī piedaloties dažādās pašu rīkotajās aktivitātēs! Lai visiem saulaina, droša un skaistiem piedzīvojumiem bagāta vasara!”

Foto - no personīgā arhīva

Stāstīja par alveju un veselības saglabāšanu. Solvita Mertena ir kurzemniece, kurai ļoti patīk būt arī Latgalē, tāpēc bieži šeit ciemojas: “Dzīvoju Kurzemes vidienes skaistākajā pilsētā – Kuldīgā. Paldies Rugāju bibliotēkas vadītājai Evitai par pasākuma noorganizēšanu, uzņemšanu un patīkamas atmosfēras radīšanu!”

Foto - no personīgā arhīva

Rugāju bibliotēkas lasītavā. “Tikšanās ar dabas dziedniecības un atveseļošanās metožu eksperti bija iedvesmojoša. Solvita iepazīstināja ar alvejas vēsturisko nozīmi, stāstot, kā to izmanto Tibetas mūki veselības un ilgmūžības uzturēšanai, un kurai ir vairāk nekā 5000 gadu sena lietošanas tradīcija. Pasākuma dalībnieki ieguva informāciju par alvejas īpašībām, tās ietekmi uz imunitāti, organisma atjaunošanos un ikdienas labsajūtu. Solvita sniedza daudz praktisku padomu, kurus klausītāji aktīvi pierakstīja. Lai gan pasākums bija plānots 1,5 stundas garš, sarunas turpinājās vēl ilgi pēc oficiālās daļas – pie kafijas tases klātesošie uzdeva jautājumus, dalījās pieredzes stāstos un apsprieda dažādas dzīves situācijas. Atmosfēra bija tik sirsnīga, ka negribējās šķirties. Pasākuma apmeklētāji atzina, ka iegūtā informācija ir vērtīga un praktiski izmantojama ikdienā, īpaši, domājot par to, kā neslimot un kā stiprināt veselību dabiskā veidā,” pastāstīja bibliotēkas vadītāja Evita Garbacka. Taujāta par turpmākajiem pasākumiem bibliotēkā, viņa atzina, ka pašlaik aktīvus pasākumus neplāno, jo drīzumā dosies atvaļinājumā, lai uzkrātu spēkus un enerģiju. Iespējams, pasākumi atsāksies rudenī, bet par to laikus informēs.

Foto - no personīgā arhīva

Sagatavoja A.Socka

Aktuāli

“Balvu Enerģija” plāno pārņemt Žīguru katlumāju

Sanita Karavoičika

Pēc gadiem ilgušām diskusijām, iedzīvotāju sapulcēm un bažām par apkures drošību ar novada domes lēmumu Žiguru pagasta centralizētā siltumapgādes sistēma tiek nodota AS “Balvu Enerģija”, kas ir pirmā šāda veida pieredze gan pašvaldībai, gan uzņēmumam. Centralizētās sistēmas katlumājas tehniskais stāvoklis gadiem raisījis satraukumu – apkures katls novecojis, bet iedzīvotāji vairākkārt aicinājuši meklēt risinājumus, lai nodrošinātu stabilu un drošu siltumapgādi. Par gaidāmajām pārmaiņām, izaicinājumiem un nākotnes plāniem sarunājamies ar uzņēmuma vadītāju SANDRI ŠALAJEVU.

Pirms mēneša novada domes sēdē deputāti pieņēma lēmumu nodot rūpes par Žiguru pagasta katlumāju uzņēmumam “Balvu Enerģija”. Kādēļ tieši jums?

– Tā bija pašvaldības ideja. Domāju, viņi saredzēja, ka esam uzņēmums ar veiksmīgu pieredzi siltumenerģijas ražošanā un piegādē, par ko liecina arī Balvu pilsētas konkurētspējīgais un viens no zemākajiem apkures tarifiem Latvijā, un izteica piedāvājumu. Pirms šī lēmuma mums ar pašvaldības pārstāvjiem notika sarunas, kurās dalījāmies ar savu pieredzi un problēmas risinājuma redzējumu. Runājām, kādi pienākumi un darbības jāveic katrai no pusēm, lai šī problēma tiktu atrisināta un aizmirsta. Gribu uzsvērt, ka Žiguru siltumapgādes problēma nav tikai katlumājas katls, tā ir kompleksāka. To pierāda tas, ka par problēmām ar katliem tiek runāts gadu desmitus, tiek ieguldīti līdzekļi un Žiguru katlumājas teritorijā ir trīs katli, bet problēma nav atrisināta. Tas norāda, ka darba būs vairāk, nekā tikai katlu problēma, un pie risinājuma jāpastrādā visiem – pašvaldībai, mums un klientiem. Katram būs, ko darīt savā īpašumā, un darbs jāizdara ātri. Šī ir mūsu kopējā rūpe, katrs atsevišķi to neatrisinās.

Pirms piekrist šim piedāvājumam, jums bija arī kādas prasības?

– Saredzējām, ka esošā valdība ir strādāt griboša, un norādījām uz plašāku problēmu siltumapgādes sistēmā. Prasības mums saimnieciskās – prasījām savas lietas, kas no pašvaldības puses jāuzlabo, un ne tikai Žiguros, kā arī runājām par Balvu pilsētas siltumapgādi. Ja veiksmīgi ieiesim Žiguros, sāksim strādāt un visi būs apmierināti, savs pluss būs arī Balvu pilsētas siltumenerģijas patērētājiem, jo pašvaldība risinās problēmu ar saviem dzīvokļiem. Varētu teikt, ka tā ir vēsturiska neizdarība, par kuru runājam jau sen, un tās sakne ir dziļa. Pašvaldība savos dzīvokļos laiž īrniekus, bet līdz šim visas problēmas, kas saistījās ar nemaksātājiem un parādu piedziņu, risinājām mēs. Pirms piekrist pārņemt Žiguru katlumāju, viens no mūsu nosacījumiem bija, ka pašvaldība ar saviem īrniekiem, nomniekiem strādā pati. Pēdējā laikā esam saskārušies ar ne pārāk veiksmīgu tiesu praksi, jo reizēm tiesneši uzskata, ka parādu piedziņa no konkrēta dzīvokļa īpašnieka vai īrnieka nav mūsu uzņēmuma pienākums, tādēļ lemj par sliktu mums. Pēc likumdošanas “Balvu Enerģijai” būtu jāstrādā tikai sava īpašuma robežās un līgums par siltumenerģijas piegādi jāslēdz ar pārvaldnieku, kura pienākums būtu veikt siltumenerģijas patēriņa sadali pa dzīvokļiem, rēķinu pietādīšanu un parādu piedziņu. Turklāt līdzekļus, kas tiek tērēti darbam ar dzīvokļu īpašniekiem, nevaram ielikt tarifā, līdz ar to tos nācās segt no uzņēmuma peļņas, kas bija lieki un nevajadzīgi tēriņi. Ja šī funkcija pāries atpakaļ pie pašvaldības, viņi būs motivētāki vērot, kādus cilvēkus laiž savos dzīvokļos, un sekot saistību izpildei.

Kāds ir Žiguru apkures katlu tehniskais stāvoklis pārņemšanas procesa sākumā?

– Lūdzu neuzsvērt tikai katlus. Saprotu, ka katlā var noslēpt visas problēmas kā circeņīti aizkrāsnē. Bet runāsim par sistēmu – kas ir katls un darbs ar to, cauruļvadi, siltummezgli, ēku iekšējā siltumapgādes sistēma un sistēma katrā no dzīvokļiem. Pagastu apmeklēju trīs reizes, vienā no tām tikos ar iedzīvotājiem.

Kāds ir iedzīvotāju noskaņojums, viņi gatavi šim solim?

– Šķiet, ka tie nedaudzie žigurieši, kuri atnāca uz sapulci, saprata situāciju. Mans uzdevums bija pastāstīt par uzņēmumu, paskaidrot, ka neesam budžeta iestāde, tādēļ neviena neko nedotēs, nebūs grantu vai naudas ieskaitīšanas no kaut kurienes – viņi paši to atmaksās caur siltumenerģijas tarifu. Tā tas notiek visā valstī, neviena neko nesponsorē – siltumenerģijas ražošanu sedz paši patērētāji. Skaidroju, ka neesam daudzdzīvokļu ēku pārvaldnieki un apsaimniekotāji. Mēs nerisināsim ēkas iekšējo sistēmu problēmas. Mēģināju runāt atklāti un domāju, ka dau-

dzi saprata. Bet šobrīd no cilvēkiem jūtama nekā nedarišana. Vietējo iedzīvotāju vidū vislielākais satraukums bija par apkures tarifu, kas šobrīd ir ap 86 EUR/MWh (Latvijā vidējais ir 75-80 Eur/MWh, Balvos šobrīd – 56,98 Eur/MWh). Un otrs satraukums ir par nekvalitatīvo siltumenerģiju. Nākamajā apkures sezonā žiguriešiem būtisks minuss būs tas, ka vairs neapkurinās bērnu dārzu, kas bija liels siltumenerģijas patērētājs. Ir jāsaprot, ka darbinieku skaits, kuri apkalpos katlumāju, paliks nemainīgs. Lai vai kā, lielāko izdevumu daļu tomēr rada algas, kuras nesamazināsies, ja klientu klūs mazāk. Līdz ar to pie klientu skaita samazinājuma nemainīgos izdevumus siltumsistēmas uzturēšanai būs jāsedz atlikušajiem, kas palielinās tarifu.

Atkārtoties, ka siltumenerģijas piegāde var notikt tikai pēc līguma noslēgšanas ar pārvaldnieku, kurš var būt gan fiziska, gan juridiska persona. Nav līguma, nav siltumenerģijas. Līdz ar to galvenais dzīvokļu īpašniekiem ir steidzami rīkot sapulci, izvirzīt savu pārstāvi un visiem kopā saprast, kā organizēt siltumenerģijas piegādi – ņemt pakalpojumu no mums vai organizēt apkuri pašiem. Tas viss jāizdara ātri, jo laika nav daudz. Manuprāt, visām Žiguru daudzdzīvokļu mājām varētu būt pat viens mājas vecāks, kuram iedzīvotāji maksātu. Sapulcē uzsvēru, – ja ejam kopā, tad visi. Ja kādas mājas iedzīvotāji atteiksies, atlikušajiem pieaugs tarifs. Tiek plānoti lieli ieguldījumi sistēmas sakārtošanai, bet tos ieguldīsim tikai tad, ja būs līgumi par siltumenerģijas piegādi. Ir jārikojas ātri, tādēļ ar nepacietību gaidu ziņu no pilnvarotajiem un pārvaldniekiem.

Cik saprotu, lielākā šī brīža problēma saistīta tieši ar daudzdzīvokļu māju apsaimniekošanu?

– Jā, jo daudzdzīvokļu māju darbību Latvijā regulē likumdošana – to nenosakām ne mēs, ne arī pašvaldība. Un likumdošana šobrīd ļoti skaidri regulē daudzdzīvokļu namu īpašniekus, nosakot, kā tiem jāorganizējas, lai dzīvotu kopīpašumā un to pārvaldītu. Pirmkārt, viņiem jāsanāk kopā un jānodrošina kvorums (vairāk par pusi, pārējiem lēmums būs saistošs). Otrkārt, jāievēl pilnvarotā persona, kurai uzticēs slēgt līgumus ar pakalpojumu sniedzēju (tas var būt gan juridiska, gan fiziska persona). Pēc tam pilnvarotais slēdz līgumus ar pārvaldnieku, un tas savukārt – ar “Balvu Enerģiju”. Esam gājuši desmit soļus pretī un sagatavojuši sapulces protokolu projektu, līguma projektu ar pārvaldnieku par ēkas pārvaldīšanu, siltumenerģijas piegādes līguma projektu, kurus var pielāgot un izmantot. Tie visi nosūtīti Žiguru pagasta pārvaldei. Žiguros un arī Balvos daudziem daudzdzīvokļu īpašniekiem ir vēl padomju laika uzskats, ka siltumenerģijas ražotāja atbildība ir līdz dzīvokļa radiatoram. Viens no būtiskiem zema tarifa iemesliem ir sakārtota juridiskā puse, kas ļauj viegli saprast katram savus pienākumus un nenovēl tos uz apkures katlu. Kas attiecas uz tehniskām lietām, mēs jau mēģinām kaut ko darīt, noteiktas darbības veic arī pašvaldība, bet iedzīvotājiem steidzami jāorganizējas – neatkarīgi no tā, viņi slēgs līgumu ar mūsu uzņēmumu vai paši apņemsies kurināt. Bez šī soļa viņi nevarēs juridiski eksistēt un pieņemt lēmumus.

Tūlīt sāksies vasara, un tas nozīmē tikai vienu – laikus jāsāk gatavoties nākamajai apkures sezonai. Kādi šobrīd ir lielākie riski Žiguros?

– Riski ir no pašu iedzīvotāju puses, jo, kā jau minēju, iedzīvotājiem jānodrošina daudzdzīvokļu māju tiesiska pārvaldīšana. Mums jāiegulda lielas summas, lai visu sakārtotu, bet to nedarīsim, kamēr nebūs klientu. Nevēlamies, lai izveidotās situācija, ka ieguldām 100 000 eiro, un tad puse mājas iedzīvotāju paziņo, ka kurinās paši. Līdz ar to otrai pusei būs jāsedz šis iztrūkums, kas automātiski nozīmē tarifa pieaugumu.

Kādi būs pirmie darbi pēc katlumājas pārņemšanas?

– Līcēnu, atļauju, dažādu reģistru sakārtošana un skaitītāju verificēšana – bez tā nemaz nedrīkstam strādāt. Lai šo sakārtotu, būs nepieciešama atbilstoša dokumentācija no esošajiem sistēmas lietotājiem. Tikšanās reizēs un vēstulēs pašvaldībai uzsvērām, ka negarantēsim laicīgu problēmas risinājumu, ja līdz šim nav bijušas ievērotas valsts vides dienesta, sabiedrisko pakalpojumu regulatora, katlu reģistrēšanas un citas prasības. Tas ir pirmais, kas jāizdara. Ja ar iedzīvotājiem parakstīsim līgumus vai nodomu protokolu, ka viņi ņems pakalpojumu no mums, savukārt mēs apsolīsim, ka tarifs nebūs lielāks, kā bija, varēsim strādāt. Mums svarīgi vienam otru iepazīt un saprast, kādas ir problēmas. Esmu pieradis neticēt visam, ko stāsta, jo katrs stāsta savās interesēs – pie visa vainīgs katls. Pirmo gadu centīsimies nodrošināt nevis zemu tarifu, bet kvalitatīvu siltumenerģiju, un tad jau redzēs. Mēģināsim strādāt ar to, kas ir, cik tas būs iespējams. Tāds pagaidām ir plāns.

Varbūt tuvākajā laikā plānota apkures katla nomaiņa vai apsverti modernāki, videi draudzīgāki

Foto - no personīgā arhīva

Viss pašu rokās. Nesen notikušajā sapulcē Žiguros uzņēmuma “Balvu Enerģija” vadītājs Sandris Šalajevs (foto – pirmais no labās) iedzīvotājiem uzsvēra, ka uzņēmums gatavs nodrošināt siltuma piegādi, taču viss pārējais šobrīd ir viņu pašu rokās. Vispirms jāvienojas par daudzdzīvokļu māju apsaimniekošanu un jāievēl māju vecākie. Tad varēs slēgt līgumus un gatavoties jaunajai apkures sezonai.

apkures risinājumi?

– Kas var būt videi draudzīgāks apkures risinājums par koksni? Jā, mūsdienās mums arvien vairāk grib iestāstīt, ka koksne ir kaut kas slikts, bet plastikāta ventilatori un baterijas – labi. Tam absolūti nepiekrītu, jo koksne mūsu reģionam ir pats ekonomiskākais un enerģētiski zaļākais kurināmais. Agrāk zaļā enerģija bija šķelda, tagad šķelda arī vairs nav zaļa, ja nav sertifikāta. Jautājums, uz kurieni mēs ejam? Savukārt, ja runājam par esošo Žiguru apkures katlu, tad, pēc mūsu domām, tas mazliet savādāk jādarbina un jāieslēdz shēmā – tās ir būtiskas tehniskas nianšes. Šobrīd apsveram iespēju nedaudz uzlabot esošo sistēmu un to testēt darbībā. Kā jau minēju, šeit ir trīs puses – pašvaldība, ražotājs un klients. “Balvu Enerģija” tālāk par savu īpašumu un pienākumiem neies. Mēs neskrādīsim pa ēku un nerisināsim tās tehniskās problēmas. Esam arī saskārušies ar cilvēku uzskatu, ka tikai dzīvoklis ir viņa īpašums – ne jumts, ne kāpņutelpa, ne pagrabs uz viņu neattiecas. Jāsaprot, ka daudzdzīvokļu ēka ir kas vairāk un tai jābūt pārvaldniekam, lai katrs nesāk veikt pārbūves utt. Nedrīkst pieļaut pašdarbību. Ir jābūt cilvēkam, kuram iedzīvotāji uzticas. Jā, viņš var kļūdīties, bet viņu nevajag lamāt, jo mājas vecākā pienākumi nav viegls darbs – simts un viens cilvēks visu zina, bet darīt neviens negrib.

Modeli – pašvaldības katlumājas nodošana uzņēmuma pārziņā – varētu izmantot arī citur novadā?

– Lai atbildētu uz šo jautājumu, vispirms jāsaprot, ka veiksies Žiguros. Rosinot pārņemt pagasta katlumāju, pašvaldība teica, – mums budžetā nav naudas, bet arī “Balvu Enerģija” gadu iepriekš neplānoja šo pārņemšanu. Ļoti īsā laikā būs jāatrisina tehniskas, finansiālas, juridiskas, cilvēkresursu un citas problēmas, strauji jāmaina līdzšinējie plāni. Tas, kurš kaut ko līdzīgu darījis, saprot, ka četri mēneši ir sprintera režīms, lai to paveiktu. Tāpēc mūsu dialogs ir tiešs un skarbs. Mums bija izveidota darbinieku struktūra, kas tagad būs jāmaina, tāpat kā mūsu darbības stils. Ir jāsaprot, kas un ko darīs. Pēc katlumājas apsekošanas un sarunas ar vienu no kurinātājiem sapratām, ka esošie katlumājas kurinātāji ir strādāt griboši. Viņi nav no tiem, kuriem viss vienalga, jo mūsdienās katlumāja ir vērtība, kurā nevar laist jebkuru. Tas tāpat kā ar jaunu traktortehniku, kurā neiesēdināsi kuru katru. Jebkurā gadījumā mums primārais būs tas ražošanas risinājums, kas ir lētākais un ātrāk atmaksājas, jo tas arī dos lētāku tarifu. Savulaik “Balvu Enerģijai” līdzīga pieredze bija arī ar Steķintavas katlumāju Balvos, bet ar laiku veiksmīgi sakārtojās un sasniedza iecerētos rezultātus. Cerams, tāpat būs arī Žiguros.

Nacionālās Skaļās lasīšanas sacensības

Grāmatu lasīšana bagātina valodu

Irēna Tušinska

19. maijā Balvu Centrālajā bibliotēkā (BCB) norisinājās Nacionālo Skaļās lasīšanas sacensību novada kārtā, kurā par ceļazīmi uz konkursa reģionālo pusfinālu Daugavpili sacentās 14 dalībnieki no Balvu novada skolām. Lai gan sacensības notiek jau daudzus gadus, lai padarītu tās interesantākas, šoreiz savas izteiksmīgās lasīšanas prasmes demonstrēja arī žūrijas locekļi.

Uzrunājot klātesošos, Balvu Centrālās bibliotēkas vecākā bibliotekāre darbā ar bērniem Ligita Pušpure atgādināja – lai veicinātu skolēnu interesi par grāmatu lasīšanu, Latvijas Nacionālā bibliotēka šo konkursu 5.klašu skolēniem organizē jau kopš 2017.gada. Sākumā katra klase izvēlas labāko lasītāju, kurš pēc tam piedalās novada kārtā. Savukārt šīs kārtas uzvarētājs tiek izvirzīts reģionālajam Latgales pusfinālam, kurā turpina cīņu par dalību valsts mēroga finālā Latvijas Nacionālajā bibliotēkā un lasīšanas čempiona titulu.

Izvēlēties uzvarētājus un piektdziesnieku, kurš pārstāvēs novada godu Latgales reģionālajā kārtā, šoreiz tika uzticēts žūrijai, kuru vadīja Balvu novada Kultūras un tūrisma pārvaldes kultūras darba vadītāja Iveta Tiltiņa un kurā darbojās Balvu novada domes priekšsēdētāja vietniece Aija Mežale un BCB direktore Ruta Suseja.

Lielu darbu, sagatavojot skolēnus, ieguldījuši gan skolotāji, gan skolu bibliotekāri. Balvu sākumskolas bibliotekāre Laimdota Zelča, taujāta, cik bieži skolēni nāk pēc grāmatām, pastāstīja, ka bērni to dara dažādu iemeslu dēļ: “Ir ļoti aktīvi lasītāji, ir skolēni, kuri lasa, kad ir noskaņojums, ir tādi, kuri to dara tāpēc, ka ir jālasa.” Bibliotekāre atklāja, ka pie viņas visbiežāk vēršas pēc mācību grāmatām, jo daiļliteratūras klāsts skolas grāmatu krātuvē ir diezgan ierobežots. Nereti skolēni izvēlas grāmatas, kas tiek aktīvi reklamētas – pēc tām viņi dodas uz centrālo bibliotēku. Šī gada konkursa dalībnieku sniegumu L.Zelča vērtēja atzinīgi: “Kāds bija vairāk uztraucies, kāds – mazāk, bet kopumā priecājos redzēt, ka skolēni lasa un pastāsta par to, kas viņiem pašiem patīk.”

Saka paldies par darbu. Pateicības par ieguldīto darbu saņēma arī novada skolu bibliotekāri un skolotāji, kuri palīdzēja audzēkņiem sagatavoties konkursam, kā arī atbalstīja viņus uzstāšanās laikā. Pateicības saņēmēju vidū bija arī Tilžas pamatskolas bibliotekāre Ilze Pugača (foto – no kreisās).

Žūrijas priekšsēdētāja rāda, ko prot. Tāpat kā kolēģi, arī žūrijas priekšsēdētāja Iveta Tiltiņa demonstrēja savu lasītprasmi. Viņa izvēlējās savas bērnības iemīloto grāmatu par lidojošo zilonīti Dambo. I.Tiltiņa atklāja, ka bērnībā ļoti daudz lasīja, jo tolaik nebija tik daudz televīzijas programmu un datorspēļu, kā tas ir mūsdienās. Tāpēc viņa bieži devās uz bibliotēku un ir izlasījusi ļoti daudz grāmatu.

Foto - I.Tušinska

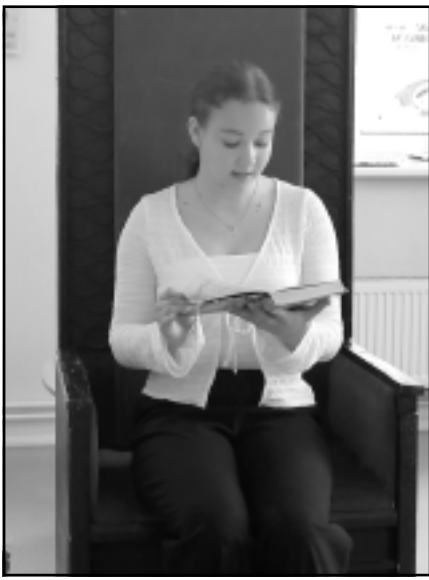
Uzvarētāji ir visi. Pēc konkursantu uzstāšanās žūrijas dalībiece Aija Mežale uzsvēra, ka prasme uzstāties publikas priekšā, kā arī izteikt savas domas un paust viedokli skolēniem noderēs pieaugušo dzīvē, jo grāmatu lasīšana bagātina valodu. Pēc ilgas apspriedes žūrija nolēma, ka Balvu novada konkursa reģionālajā Latgales kārtā Daugavpili pārstāvēs 1.vietas ieguvēja Adriana Kindzule. 2. vietā šoreiz ierindojās Marģers Melnis, bet 3. vietā – Emīls Kaņepe. Savukārt 4.vietu žūrija piešķīra Patrīcijai Vizulei. Diplomus – pateicības saņēma Patriks Ķirsons, Ralfs Jeromāns, Rinalds Amantovs, Sabine Avotiņa, Katrīna Klauča, Megija Duļbinska, Mihaela Lapsa un Edgars Gruševs.

Cienājas ar picu. Konkursa organizatori parūpējās, lai pēc satraukuma pilnās uzstāšanās, gaidot žūrijas lēmumu, bērni varētu papildināt enerģijas krājumus, ēdot picu.

Saņem 2. vietas diplomu. Rugāju vidusskolas 5. klases audzēknis Marģers Melnis godalgoto 2. vietu ieguva, izjusti nolasījis Deivida Viljamssa grāmatas “Mazais miljardieris” fragmentu. Marģers ir jautrs un atraktīvs zēns, kuram piemīt divi īpaši talanti: viņš prot skaisti deklamēt dzeju, kā arī brīnišķīgi dziedāt. Marģeram patīk lasīt grāmatas un dažkārt viņš sevi iztēlojas kāda grāmatas varoņa lomā. Savukārt lasīt grāmatas “Mazais miljardieris” fragmentu Marģers izvēlējās, jo arī pats gribētu kaut uz brīdi izbaudīt šādu bezrūpīgu un nedarbiem pilnu dzīvi.

Uzvarētāja. Adriana Kindzule pēc uzvaras novada kārtā neslēpa pārstiegumu un saviļņojumu: “Pirms uzstāšanās izjutu ļoti lielu stresu, jo bija jāsaīšina lasāmais teksts, lai tas ietilptu atvēlētajās trīs minūtēs.

Domāju, ka man nav nekādu izredžu tikt tālāk, bet izdevās.” Adriana pastāstīja, ka gatavoties novada kārtai sāka uzreiz pēc 1. vietas iegūšanās skolā šī gada martā, bet Sāras Penipārķeres grāmatu “Pakss” izvēlējās, jo tā ir ļoti emocionāla un aizkustinoša. Adriana atklāja, ka vislabāk viņai patīk lasīt angļu valodā, jo to pārvalda diezgan labi, pateicoties filmām un multfilmām, ko skatās kopš agras bērnības.

Būt pirmajam nav viegli. Loze uzstāties pirmajam izkrita Balvu sākumskolas skolēnam Patrikam Ķirsonam. Lai arī satraukums bija liels, puisim izdevās izteiksmīgi un tekoši nolasīt fragmentu no Ilzes Meisterses grāmatas “Baseina pārvaldnieks medī pīles”, ko žūrija novērtēja ar Diplomu – pateicību. Patriks ir draudzīgs un labsirdīgs zēns, kurš vienmēr ir laipns pret citiem. Īpašu vietu viņa dzīvē ieņem futbols. Savukārt brīvajā laikā Patriks labprāt lasa piedzīvojumiem bagātas grāmatas vai spēlē attīstošas videospēles.

Cilvēkstāsts

Pūcēna glābšanas misija: no Viļakas līdz Tukumam

Ikdienas darbu steigā mēs bieži paejam garām mazām lietām, kas kādam citam nozīmē dzīvību. Tā pagājušo trešdien notika arī pie Viļakas estrādes, kur pavisam negaidīti sākās aizkustinoša glābšanas misija – ar satrauktu tanti, ievainotu pūcēnu, atsaucīgiem cilvēkiem un autobusa šoferi, kurš kļuva par neparastu glābšanas operācijas dalībnieku.

Viļakas kultūras nama vadītājs Zintis Dvinskis stāsta, ka notikuma attīstība sākās dienas vidū, kad viņš ar kolēģiem strādāja netālu no estrādes un pēkšņi tālumā ieraudzīja steidzīgi nākam kādu cienījama vecuma kundzi. Viņa izskatījās jūtami satraukta, rokās tantei bija kaut kas mazs un pūkains. “Bērniņi, palīdziet! Paskatieties, ko es dabūju. Ko man tagad darīt? Man nav ne telefona, nekā. Uz autobusu jāskrien,” viņa satraukti teica. Tante turpat netālu no estrādes bija atradusi ievainotu pūcēnu, kuram zem spārna tecēja asinis. “Kā viņa pati stāstīja, pie estrādes pūcīti bija apsēdušas vārnas – tās mazo putnu raustījušas un mētājušas uz visām pusēm, bet kundze pūces mazuli izglābusi. Teicām, lai savainoto putnu dod mums, un drīz vien ar kolēģēm Liliju un Indru mazuli nogādājām Viļakas kultūras namā,” skaidro kultūras nama vadītājs. Uzreiz arī tika meklēta palīdzība.

Kultūras nama darbinieki sazinājās ar Latvijas savvaļas putnu palīdzības biedrību “Drauga Spārns” un saņēma telefonisku konsultāciju, kurā biedrības speciālisti pastāstīja, kā rīkoties, lai palīdzētu mazajam pūcēnam. “Uzzinājām, ka ievainotiem putniem plastmasas pudelē jāielej silts ūdens un jāliek blakus, jo siltums dziedē un palīdz viņiem sasildīties. To arī izdarījām. Savukārt kolēģes Indra un Lilija mazajam pūcēnam no auduma izveidoja mazu, drošu “gultiņu”. Apkārt saliktas siltās pudeles darīja savu, un drīz vien pūcēns mierīgi aizmiga,” stāsta Z.Dvinskis.

Vienīgais variants – sūtīt ar autobusu!

Pēc sarunas ar biedrības “Drauga Spārns” speciālistiem kļuva skaidrs, ka cietušais mazulis jānogādā uz 250km attālo Rīgu. Taču dienas laikā uzreiz atrast cilvēku, kurš brauc uz galvaspilsētu, neizdevās, un kultūras nama darbinieku komandai nācās domāt plānu “B”. Vienīgais, kas ienāca prātā, bija, – jāsūta ar autobusu! “Drauga Spārna” speciālisti apņēmās mazo pacientu sagaidīt Rīgā, lai pēc tam to tālāk nogādātu uz biedrības patversmi Tukuma novada Pūres pagastā. Vienīgais uztraukums bija, vai starppilsētu autobusa šoferis piekritīs. “Lai pūcēns varētu droši nonākt galapunktā, sagatavojām kasti ar gaisa caurumiem un ar kolēģiem devāmies uz autoostu. Autobuss piebrauca, un es šoferim jautāju, vai viņš gatavs piedalīties glābšanas misijā? Sākumā viņš skatījās ar pārsteigumu un

Foto - no personīgā arhīva

Glābējkomanda. Viļakas kultūras nama darbinieku kolektīvs Zintis Dvinskis, Indra Kokoreviča un Kaspars Babāns (aizkadrā palikusi Lilija Locmele) atzīst, ka pēc pūces mazuli glābšanas misijas visiem palikusi īpaša sajūta: “Savā starpā smējāmies, ka mazais pūciņš tagad būs slavens, jo aizceļojis līdz Rīgai un vēl tālāk. Bet pašiem gandarījuma sajūta. Šķiet, ko tad tādu izdarījām – ikdienā tik daudz putnu apkārt, daudzi tiek arī notriekti. Taču šoreiz viens mazs pūcēns satika cilvēkus, kuri nepagāja garām. Un ar to pietika, lai izglābtu dzīvību.”

nelielām šaubām, taču, kad izstāstīju situāciju un paskaidroju, ka uz Rīgu jānogādā cietis pūcūlēns, šoferis piekrita,” tās dienas notikumus atminas kultūras nama vadītājs. Pēc vairāk nekā četrām stundām viņš saņēma ziņu no Rīgas, ka svarīgais “sūtījums” drošībā nogādāts līdz galvaspilsētai.

Mazais patients nonācis drošās rokās

Pagājušās sestdienas rītā sazinājāmies ar biedrības “Drauga Spārns” komandu, kuras speciālisti pastāstīja, ka meža pūces mazulis viņu aprūpē nonāca 20.maija pašā vakarā ap pulksten 20 pēc ceļa pavadītām vismaz sešām garām stundām. Neskatoties uz to, ka pārbrauciena laikā cilvēki bija parūpējušies un nodrošinājuši siltuma avotu (silta ūdens pudele un vilnas šalle), pūcēns tik un tā bija pavisam nosalis un mitrs. “Vaļējā spārna lūzuma dēļ spalvu klāja asinis, bet lielā asins daudzuma zuduma dēļ ķermeņa temperatūras atdzišana tikai pastiprinājās. Pirmais mūsu uzdevums bija mazuli kārtīgi sasildīt, pēc tam sekoja intensīva šķidrums terapija, pretspāņu, pretiekaisuma, pretasiņošanas medikamentu, vitamīnu un antibiotiku ievade. Nākamajā dienā mazuli stāvoklis un pašsajūta krietni uzla-

Foto - no personīgā arhīva

Vēl viena pūce kuplajā pulkā. Šobrīd biedrībā “Drauga Spārns” mīt 25 pūces – nupat daļa palaistas savvaļā. Tagad tām piepulcējies arī izglābtais pūcūlēns no Viļakas, kurš turpina atlabt.

bojās. Šobrīd tas ir stabils, un joprojām notiek medikamentu kurss un barošana no rokas,” situāciju raksturoja “Drauga Spārna” darbinieki. Viņi pastāstīja, – kad putna stāvoklis stabilizējās, tika uzsākta arī intensīva barošana. Bet diemžēl mazā pacienta abi spārni ir bojāti. Vai viņš spēs atgriezties savvaļā, tas vēl ir jautājums – cerība diezgan maza. “Šobrīd galvenais uzdevums ir darīt visu, kas mūsu spēkos, lai, pirmkārt, mazuli izaudzinātu par spēcīgu pieaugušu putnu, otrkārt, censties rehabilitēt, lai tas varētu atgriezties savvaļā. Ja tas tomēr neizdosies un spārnu traumas nesadzīs tik labi, lai spētu perfekti lidot un atgriezties dabā, viņš paliks dzīvot pie mums voljērā kopā ar pārējām meža pūcēm,” mazā pūcēna turpmāko likteni prognozēja biedrības “Drauga Spārns” komanda.

Notikums

Testa režīmā darbu atsākusi Baltinavas veļas māja

Šī gada martā pēc vairāk nekā desmit gadu darbības Balvu novada pašvaldība pieņēma lēmumu slēgt vienu no sociālajiem pakalpojumiem – veļas mājas Viļakā, Rugājos un Baltinavā, kas daļai iedzīvotāju liedza iespēju izmazgāt drēbes un izmantot dušu. Lēmums tika pieņemts saimniecisku apsvērumu dēļ, taču raisīja neapmierinātību iedzīvotāju vidū, aktualizējot jautājumu, vai sociālā funkcija nav svarīgāka par finansiālo bilanci? Taču šķietami bezcerīgajā situācijā baltinavieši tomēr atraduši risinājumu – ar 18.maiju Baltinavā, pagastmājas ēkā, veļas māja atsākusi darbu izmēģinājuma režīmā.

Atgādinām, ka lēmuma par veļas māju slēgšanu pamatā bija 2024.gadā apstiprinātais budžeta optimizācijas plāns trīs gadiem, kurā viens no punktiem bija pašvaldības brīvprātīgo iniciatīvu izvērtējums – tajā skaitā arī sociālajā jomā. Toreiz izpilddirektore DAINA TUTIŅA norādīja, ka arī veļas mazgāšanu un dušas pakalpojumu var uzskatīt kā brīvprātīgo iniciatīvu, jo to lielā mērā dotē pašvaldība. Turklāt šī pakalpojuma sniegšanas izmaksas bija daudz lielākas nekā noteiktā maksa, un arī iedzīvotāju skaits, kas šo pakalpojumu izmanto, pēdējos gados samazinājies. D.Tutiņa norādīja, ka ieņēmumi bijuši gandrīz 10 reizes mazāki nekā iztērēti, lai iedzīvotājiem pakalpojumu sniegtu.

Bija trīs varianti

Vietējo iedzīvotāju noskaņojums saistībā ar šo pašvaldības lēmumu, protams, bija bēdīgs, un, kā atzīst Baltinavas pa-

gastu apvienības pārvaldes vadītāja SARMĪTE TABORE, tieši tas lielā mērā kļuva par motivāciju meklēt risinājumu. Viņa stāsta, ka pagasta darbinieki paši savā kolektīvā šo jautājumu izdiskutēja un izsprieda. “Bija trīs idejas. Pirmā – atrast un uzrunāt kādu uzņēmēju. Sāku runāt, bet neviens nebija gatavs uzņemties sniegt šādu pakalpojumu. Turklāt tas noteikti būtu uz pusi dārgāks, jo uzņēmējam taču arī jānopelna. Bet seniori, kā zināms, diemžēl nav maksātspējīgākā sabiedrības daļa – ja viena veļas mazgāšanas reize izmaksātu 7 eiro vai virs 7, reti kurš ko tādu varētu atļauties. Vēl bija ideja atrast biedrības, bet arī tās neizrādīja atsaucību. Un tad bija trešais variants – pašiem darbiniekiem mobilizēties un palīdzēt pagasta iedzīvotājiem,” stāsta pārvaldes vadītāja.

Protams, sākot darbu testa režīmā, pastāv zināmi riski, taču, kā norāda S.Tabore, mazliet savādākā formātā, bet pagasts tomēr mēģinās kaut ko darīt lietas labā. “Paldies par šo iespēju Baltinavas pašvaldības darbiniekiem un viņu patriotismam. Tehniskā darbiniece piekrita papildus saviem tiešajiem ikdienas pienākumiem, bez atbildības, reizi nedēļā – trešdienās – sniegt veļas mājas pakalpojumu. Cilvēku, kuri to izmantos, nav tik daudz, lai būtu liela noslodze, tādēļ ir iespēja visu apvienot ar pamatdarbu. Kamēr veļa mazgājas, paralēli var uzskatīt teritoriju vai paravēt puķu dobes,” skaidro pārvaldes vadītāja. Viņa uzsver, – baltinavieši joprojām atminas laiku, kad pagasts pastāvēja kā atsevišķs novads, tādēļ uz jautājumiem, kas skar pašus un pagastu, vienmēr skatījušies ar izteiktu lokālpatriotisma sajūtu. Tai pat laikā apvienības pārvaldes vadītāja atzīst, ka bez finansējuma un darba algas pašvaldības lēmums par četru veļas māju slēgšanu bija saprotams – tur nebija variantu.

Pakalpojumam pirmie iedzīvotāji jau pieteikušies

Ziņu par veļas mājas darbības atsākšanu tie paši nedaudzie pakalpojuma saņēmēji uzņēmuši ar prieku, jo ir cilvēki, kuriem mājās joprojām nav ne ūdensvada, ne kanalizācijas. S.Tabore atceras laiku pirms pāris gadiem, kad piensaimnieki un lopkopību saimniecības varēja izmantot iespēju piedalīties LAD projektā un ar atbalstu ierīkot artēziskos urbumus. Taču visiem pagasta iedzīvotājiem šādas iespējas nebija. Viņi ar prieku izmantoja pašvaldības sniegto veļas mājas pakalpojumu. “Kaut vai divreiz mēnesī, bet nu mūsu cilvēkiem atkal ir iespēja atnest izmazgāt savas drēbītes un nomazgāties pašiem. Pakalpojumu atsākām pagājušo trešdien, tad jau manis, kā veiksies un kā turpmāk organizēsim savu darbu,” norāda apvienības vadītāja.

To, ka baltinaviešiem veļas mājas pakalpojums tomēr vajadzīgs, apliecina arī tehniskā darbiniece Marija Plešakova, kura uzņēmusies šo papildus pienākumu. Marija stāsta, ka pirmajā dienā veļas mājā pēc tās atvēršanās neatnāca neviens pagasta iedzīvotājs, jo acīmredzot līdz visiem vēl nebija nonākusi šī ziņa. Tomēr jau nākamajā bija vērojama pastiprināta interese. “Pagājušo ceturtdien uz nākamo reizi atnest izmazgāt savas drēbes pieteicās jau trīs cilvēki. Viena no iedzīvotājiem pabrīdināja, ka atnesīs drēbes uzreiz divām mazgāšanās reizēm, savukārt cita pieteica, ka būs jāizmazgā liela vilnas sega. Pagasta iedzīvotāji priecīgi, ka atsākam strādāt. Kuram viss ir, tas šos vecos cilvēkus nesaprātis, bet viņiem tā tiešām ir problēma,” apliecina baltinaviete M.Plešakova.

Lappusi sagatavoja S.Karavoičika

Ar šķērēm un drosmi somā: topošās spēkus reālajā dzīvē

Mūsdienu darba tirgū augsti tiek vērtēti speciālisti, kuri amata prasmes ir noslīpējuši praktiskā darbībā. Balvu Profesionālā un vispārīglokojošā vidusskola jau mērķtiecīgi reaģē uz šo pieprasījumu, piedāvājot viengadīgo profesionālās pamatizglītības programmu “Friziera pakalpojumi”. Šī intensīvā programma sniedz iespēju īsā laikā apgūt pieprasītu amatu un iegūt kvalifikāciju “Frizieris”, turklāt nav svarīgi – mācies pēc 9. vai 12.klases, vai esi jau ar dzīves pieredzi un citu specialitāti.

Šobrīd topošie speciālisti aizvada vienu no atbildīgākajiem mācību posmiem – kvalifikācijas praksi reālās frizētavās un salonos. Tas ir laiks, kad skolas solos iegūtā teorija sastopas ar ikdienas klientu vēlmēm un meistaru tempu. Lai noskaidrotu, kā dāmām veicas prakses vietās un kāds darbs tiek ieguldīts programmas veiksmīgā nodrošināšanā, aicinājām uz sarunu gan pašas audzēknes – OKSANU KEIŠU, EVITU KINDZULI, LĪGU PANGU un JANU LAICĀNI, gan programmas dzinējspēku – direktores vietnieci profesionālās izglītības darbā INGU ČIPATI.

Kāds bija pirmais darbs frizētavā, kuru darot, rokas trīcēja visvairāk, lai gan teorētiski viss šķita skaids?

OKSANA: – Pirmais cilvēks, kuru frizēju, bija mana mamma, tāpēc satraukums nebija tik liels, kāds būtu bijis, frizējot svešu cilvēku.

EVITA: – Līdz šim vēl neesmu nokļuvusi situācijā, kad man būtu trīcējušas rokas, bet zinu, ka tādu noteikti piedzīvošu.

LĪGA: – Tā kā gan teoriju, gan praktisko daļu mums jau iemācīja skolā, matu sakņu krāsošana man nebija nekas jauns un uztraukumu neradīja. Tomēr pirmā reize, kad rokas nedaudz ietricējās, bija pirmās Holivudas lokas klientam, jo tās iepriekš nekad nebiju veidojusi.

JANA: – Matu balināšana un krāsošana, jo bail bija, ka sanāks pleķaini mati. Bet sanāca ļoti skaisti, un kliente aizgāja apmierināta.

Kādu knifīnu vai profesijas noslēpumu Tu esi iemācījies no savas prakses vadītājas, ko neatradīsi nevienā mācību grāmatā?

OKSANA: – Tā kā praksiēju pansionātā “Balvi”, no savas prakses vadītājas iemācījos, kā frizēt un dzīt bārdu guļoši cilvēkiem.

EVITA: – Tādi ir vairāki, bet ar prakses vadītāju Karīnu, vienojamies, ka ar tiem publiski nedalīšos.

LĪGA: – Galvenais “knifīšs”, ko esmu guvusi no vadītājas, ir darba tīrība un precizitāte pat vissīkākajos posmos.

Klients friziera krēslā bieži vien uzticas vairāk nekā draugam. Kā Tu jūties šajā uzklaušitājas lomā?

OKSANA: – Man psiholoģija ir tuva, tāpēc labprāt uzklaušu un iesaistos sarunās ar klientu.

EVITA: – Vienmēr esmu apzinājusies to, ka jebkuram skaistumkopšanas speciālistam ir mazdrusciņ jāpiemīt arī psihologa spējam. Šajā uzklaušitājas lomā jūtos diezgan komfortabli.

LĪGA: – Vienkārši esmu iejūtīga klausītāja. Saprotu, ka man nav jāsniedz dzīves padomi – pietiek ar to, ka veltu viņiem savu uzmanību un siltu smaidu.

JANA: – Esmu pie šīs lomas jau pieradusi, strādājot arī kā manikīra meistare. Uzskatu, ka tas ir kā psihologa darbs, kur cilvēks nāk atslābināties, uzticēt savu sāpi un ir drošs, ka tur tas arī paliks.

Vai ir bijusi situācija, kad esi sapratusi – laipns vārds klientam ir tikpat svarīgs kā perfekts matu griezumus?

OKSANA: – Ļoti svarīgi jau pašā sākumā rast kontaktu un sapratni ar klientu.

EVITA: – Tādas situācijas notiek katru dienu un ar katru klientu.

LĪGA: – Darba procesā laipns jautājums vai smaidis var pilnībā mainīt cilvēka noskaņojumu. Esmu sapratusi, ka mana attieksme ir puse no pakalpojuma kvalitātes.

JANA: – Tas tā ir vienmēr un visur. Laipnība atver durvis uz uzticēšanos un savstarpējo sapratni. Es vienmēr ar klientēm, kā arī pati, kad esmu kliente, cenšos būt laipna, smaidīga, lai diena ir saulaināka un pozitīvāka pat tad, ja uz doto mirkli tā nav.

Praksē mēs visi kļūdāmies. Kā Tu tiec galā ar tām dienām, kad kaut kas neizdodas, un kāda ir Tava recepte “neatmet ar roku”?

OKSANA: – Pie jebkuras kļūdas frizējot ļoti pārdzīvoju, bet spēkus dod doma, ka šobrīd tikai mācos un visam vajadzīga pieredze. Esmu pārliecināta, ka to gūšu.

EVITA: – Vienmēr operatīvi un konstruktīvi mēģinu rast risinājumu. Apzinos to, ka nav opcijas “atmet ar roku”, ja klients ir man uzticējies un rēķinājies ar pozitīvu un sev vēlamu

Līga prakses vietā

iznākumu.

LĪGA: – Praksē gadās dienas, kad lokas neveidojas tā, kā gribētos, vai kāds procesa posms aizņem ilgāku laiku. Mana recepte ir neieslīgt pašpārmētos. Sev atgādinu, ka esmu šeit, lai praktizētos. Ja kaut kas neizdodas, es vēlreiz pārcilāju galvā skolā iemācīto teoriju. Galvenais ir neapstāties un nākamajam klientam pieiet ar svaigu enerģiju.

JANA: – Tā arī daru, ka neatmetu ar roku. Meklēju risinājumu, prasu padomu savai prakses vadītājai Ilonai Raklinska. Abas noteikti rodam risinājumu, un neviena kļūda nav palikusi neatrisināta.

Frizieris savā ziņā ir uz skatuves. Kādu tēlu Tu sev esi izvēlējusies, ieejot frizētavā – vai jau jūties kā profesionāle?

OKSANA: – Vēl ir nedrošības sajūta, jo šobrīd vēl tikai mācos, visam vajadzīgs laiks. Patīk radīt skaistumu.

EVITA: – Sev esmu izvēlējusies ‘sevis’ tēlu. Jebkuram skaistumkopšanas speciālistam ir jābūt koptam, korekti ģērbtam, empātiskam un ieinteresētam, ar to radot iespaidu par sniegtā pakalpojuma augsto kvalitāti.

LĪGA: – Frizētavā es cenšos ieiet ar tēlu, kas pauž gatavību darbam. Vēl nebiju kā profesionāle, jo pieredze nāk ar gadiem. Taču jūtos kā kompetenta praktikante – zinu, ko daru, saprotu procesus, ko man iemācīja skolā, un esmu gatava šīs zināšanas likt lietā reālā vidē.

JANA: – Tēlu gan jau īsti vēl neesmu atradusi. Par profesionāli sevi nevaru nosaukt, bet esmu radoša un atvērta jauniem izaicinājumiem. Gan jau tas viss atnāks pats no sevis, un tēls radīsies nemanot.

Kas ir tas, kas Tev šajā arodā liek justies savā vietā?

OKSANA: – Kļūt par frizieri ir mans jaunības sapnis, kuru beidzot esmu uzdrošinājusies īstenot un esmu priecīga par to.

EVITA: – Kopš bērnības esmu estēts – mīlu skaistas lietas, skaistu vidi, skaistus cilvēkus. Patīk radīt skaisto sev apkārt.

LĪGA: – Tas ir tas mirklis, kad es redzu darba rezultātu. Kad redzu, kā mati pārvēršas un klients kļūst pašpārliecinātāks, saprotu, ka šī iespēja radīt skaistumu ir tieši tas, ko es vēlos darīt.

JANA: – Man ļoti patīk izveidot kaut ko jaunu. Frizieris ir profesija, kurā var darboties un izpausties frizūru un griezumumu

veidošanā visu laiku. Mati cilvēkiem izaug ātri, un bieži var veidot ko jaunu.

Ja Tev šodien būtu jāpasagatavo “instrukcija” meiteņei, kura tikko plāno uzsākt mācības, lai kļūtu par frizieri, kāds būtu Tavš galvenais padoms, lai nebaidītos no prakses?

OKSANA: – Meitenēm, kuras vēlētos mācīties par frizierēm, ieteiktu sajust sevi aicinājumu apgūt un strādāt šo darbu. Apgūt teorētiskās zināšanas ar patiesu interesi un pēc tam prast savienot teoriju ar praksi.

EVITA: – Nespešu sniegt tādu noteiktu instrukciju, bet, zinot to, ka ļoti daudz ko savā dzīvē neuzsākam vai neizdarām, jo mūs attur bailes, iesaku ieklausīties intuīcijā un ļauties.

LĪGA: – Uzticies tam, ko tev māca skolā, bet nebaidies no reālas vides! No prakses nav jābaidās, ja tev ir pamatzināšanas. Izmanto laiku, kad vari tikai novērot, jo tajos brīžos tu iemācies visvairāk par salona ikdienu, ko nevar iemācīt nevienā skolas kabinetā.

JANA: – Ej un dari! Ne velti tautā ir bieži izskanējis teiciens: “Mati nav zobi, ataug.” Nav jābaidās no uzdrīkstēšanās, viss izdosies!

Neviens meistars nav izaudzis bez skolotāja. Pastāsti par savu frizētavas prakses vadītāju – kā viņa Tev palīdzēja pārvarēt pirmo mulsumu un kļūt drosmīgākai?

OKSANA: – Ļoti svarīga no prakses vadītājas ir cilvēcīga attieksme un sapratne. Prakses vadītāja Linda Kaļiņina mani iedrošina un motivē pārvarēt savu nedrošības sajūtu.

EVITA: – Mana prakses vadītāja Karina Makarova ir forša un radoša jauna sieviete ar ļoti daudzām kreatīvām idejām. Novēlu viņai veiksmi un izdošanos.

LĪGA: – Mana vadītāja Līga Ķerge man palīdzēja tikt pāri pirmajam mulsumam, dodot iespēju darīt mazus darbus, piemēram, sakņu krāsošanu, galvas mazgāšanu klientiem, darba vietas sagatavošanu nākamajam klientam.

JANA: – Ilona Raklinska māc iedrošināt uzdrīkstēties darīt droši un pārliecināti. Viņa saka: “Vienmēr var nogriezt īsāk, tāpēc atstāj garākus sākumā.” Ilona nav nekad teikusi: “Ko tu tur izdariji?!” Viņa māc uzmundrināt un iedrošināt visos darbos.

frizieres pārbauda

Evita prakses vietā

Jana prakses vietā

Oksana prakses vietā

Saruna ar programmas vadītāju Profesionāle, kura rūpējas par rezultātu

INGA ČIPATE,
direktore vietniece
profesionālās izglītības
darbā

Kāds bija impulss vai “dzirkstele”, kas lika saprast – skolā ir nepieciešama tieši viengadīgā frizieru programma?

– Tas noteikti nebija impulsīvs lēmums. Tika analizētas izglītības iestādes iespējas, balstījāties uz novērojumiem darba tirgū, uz klausot arī iedzīvotāju vēlmēm. Kopējās sarunās ar Balvu novada izglītības pārvaldes vadību tapa lēmums profesionālās arodprogrammas “Frizieris” licencēšanu mūsu izglītības iestādē. Friziera specialitāte ir viena no tām jomām, kur kvalificēti speciālisti ir nepieciešami

pastāvīgi, un darba iespējas ir ļoti plašas. Pie mums viena gada laikā var pārkvalificēties gan pieaugušas sievietes, gan meitenes, kuras absolvējušas vidusskolu, gan arī meitenes pēc 9. klases.

Jūs sekojat līdzi mācību norisei visa gada garumā. Kā ir mainījušies meiteņu skatieni un stāja no 1.septembra līdz brīdim, kad viņas dodas praksē?

– Šie novērojumi ir ļoti interesanti, un būtībā tie ir novērojami visās profesionālajās izglītības programmās. Sākotnēji ir tā, ka meitenes vairāk klausās, mācās teoriju, kuru pakāpeniski sāk pielietot praksē. Vēlāk veidojas dziļāka izpratne par profesiju, attīstās praktiskās iemaņas, pieaug interese un rodas daudz jautājumu, uz kuriem kopā ar pedagogiem rod atbildes. Pakāpeniski attīstot praktiskās iemaņas, meitenes kļūst pārliecinātākas un gatavas patstāvīgi veikt profesionālos pienākumus.

Frizieru profesija ir ļoti dinamiska. Kā jums izdodas nodrošināt, lai skolas programma ietu kopsolī ar aktuālākajām modes tendencēm un tehnoloģijām?

– Droši varu teikt, ka katrs mūsu pedagogs ir profesionālis savā jomā. Viņi regulāri apmeklē dažādas meistarklases, rīko tās arī pie mums izglītības iestādē, apmeklē kursus un seminārus. Tāpat sadarbojamies ar profesionālajiem zīmoliem, kuru pārstāvji iepazīstina ar jaunākajiem produktiem un tendencēm. Arī dalība profesionālajos konkursos ļauj iepazīt jaunākās iespējas, novērot citu meistaru darbu un gūt pieredzi. Aktualitātes tiek gūtas ar nepārtrauktu mācīšanos un praktisku pieredzi.

Kā jūs izvēlaties sadarbības partnerus un prakses vietas? Kas ir tie galvenie kritēriji, lai jūs būtu droša – audzēknes tur tiešām iemācīsies arodu?

– Galvenie kritēriji prakses vietai – lai tā būtu atbilstoša kvalifikācijai, ko apgūst audzēknis, dažādība piedāvāto pakalpojumu klāstā, kas ļautu iegūt plašāku profesionālo pieredzi, un profesionāls prakses vadītājs, kurš spēj konsultēt, uzraudzīt un novērtēt praktizanta darbu. Lielākā daļa audzēkņu prakses vietas atrod patstāvīgi, prakses vietu cenšoties atrast tuvāk dzīvesvietai. Meitenes izvērtē uzņēmuma iespējas, ko tas sniedz, savu pienasumu uzņēmumam un pieredzi, ko iegūs. Ja kādai neizdodas patstāvīgi atrast prakses vietu, tad uzņēmumu palīdzam atrast mēs. Esmu pateicīga ikvienam uzņēmumam, kas atbalsta praktizantus, nodrošinot iespējas pilnveidot profesionālās prasmes un darba kultūru.

Kādu atgriezenisko saiti jūs visbiežāk saņemat no frizētavu vadītājiem par savām meitenēm?

– Lielākoties saņemam pozitīvu un konstruktīvu atgriezenisko saiti. Patīkami ir dzirdēt, ka praktizanti ir ļoti sagatavoti, ieinteresēti apgūt arī jaunas prasmes un tehnikas, pārzina higiēnas prasības un darba kultūru, ir pieklājīgi, komunicējot ar klientiem un kolēģiem. Daudzi uzņēmumi izsaka vēlmi turpināt sadarbību un nereti praktizantam piedāvā arī darba vietu uzņēmumā. Tāpat apmeklējām arī prakses vietas klātienē, lai redzētu reālo prakses vietu, praktizanta darbību un vienlaikus noskaidrotu jomas, kuras izglītības iestādē varam pilnveidot, lai piedāvātu vēl augstāku izglītojamo sagatavotību.

Kādas īpašības jūs meklējat topošajās audzēknēs uzņemšanas laikā? Vai ir kāda īpaša pazīme, kas liecina – šī meitene būs lieliska meistare?

– Apgūstot jebkuru profesiju, sākotnēji jābūt ieinteresētībai un vēlmei mācīties. Friziera profesija paredz radošumu, precizitāti un pacietību, arī labu fizisko sagatavotību, jo darbs nav viegls. Par labām profesionālām klūs audzēknes, kuras ir motivētas, atbildīgas, radošas un gatavas nepārtraukti mācīties.

Ja jums būtu jāsaka viens iedvesmas teikums frizierēm, kuras šobrīd strādā savās prakses vietās, kāds tas būtu?

– Ticiet sev, mācieties ar aizrautību un nepārstājiēt radīt skaistumu! Jūs maināt ne tikai cilvēka izskatu, bet arī dāvējat viņam pārliecību, smaidu un prieku.

“Viens apvārsnis. Tūkstošiem ceļu”

Dejas stāsts par jauniešu izaugsmi, izvēlēm un sapņiem

Pirms 20 gadiem norisinājās pirmie Jauniešu deju svētki, kas, tāpat kā šogad, notika pilsētā, kurā piedzimst vējš – Liepājā. 23.maijā koncertā “Viens apvārsnis. Tūkstošiem ceļu” satikās 222 jauniešu deju kolektīvi, 6500 jaunieši, kuri mēroja ceļu uz Liepāju, lai piedzīvotu latviešu tautu deju krāšņumu un kopā dejošanas prieku. Koncertā piedalījās arī seši Balvu novada kolektīvi.

Par ko jāpārdomā. “Mana spilgtākā atmiņa no šiem jauniešu deju svētkiem bija pati svētku norise, jo bija gan patīkami mēģinājumi, gan iepazīšanās ar citiem deju kolektīviem, gan vispārēji labi pavadīts laiks. Organizatoriskajā daļā varēja labāk parūpēties par ēdināšanu, jo visas dienas garumā tika nodrošināta tikai viena ēdienreize, kas nebija pietiekama tik garai un noslogotai dienai. Bet svarīgākais ir piedzīvojums, jo tajā ietilpst gan koncerti, gan kopā būšana ar draugiem. Iegūto emociju un piedzīvojumu dēļ visas šīs dejas ir neaizmirstamas un vienmēr paliks atmiņā. Tādēļ jaunajiem dejojājiem iesaku sagatavoties dažāda veida neērtībām, jo, izciešot tās, viņus sagaida neaizmirstami un emocijām bagāti piedzīvojumi,” iesaka Rugāju Tautas nama jauniešu deju kolektīva dalībnieks Ainārs Ančāns.

Agris Veismanis (foto – vidū) pārskata repertuāru. Sagatavošanās darbs katrā kolektīvā bija apjomīgs, jo mainījās zīmējumi un dažām dejām – arī uznāciens un soli. Horeogrāfi, režisori un kolektīvu vadītāji repertuāru mācīja jau kopš rudens, tika atrādāts katrs palēciens, katrs grieziens un arī aktierspēle, lai īstenotu koncerta ideju, kas veltīta jauniešu ceļam, sapņiem un izaugsmei. Apvārsnis – simbols virzienam un attīstībai. Gala rezultātā tapa emocionāli piesātināts un vizuāli iespaidīgs uzvedums, kas vienoja tradīciju un mūsdienīgu skatuves valodu.

Kā jūra. Pasākums bija viens no nozīmīgākajiem jauniešu deju kolektīvu notikumiem, ievēdot tos ceļā uz XXVIII Vispārējiem latviešu Dziesmu un XVII Deju svētkiem 2028.gadā. Krāšņā un emocionāli piesātinātā dejas stāstā jaunieši varēja sajusties kā jūra – stipri un plūstoši, kā arī izjust lepnumu par savu tautu un tās mantojumu.

Kas ir grūtākais? “Manā izpratnē viens apvārsnis ir satikšanās, dejošana un iepazīšanās starp visiem Latvijas kolektīviem, tas ir, kad mēs turpinām deju svētku tradīcijas. Kas ir grūtākais deju svētku mēģinājumu laikā? Dejojot visu dienu zem saules svelmes, daudzi pat guva apdegumus. Manā

skatījumā, visskaistākā tautas tērpa daļa ir svārkis, jo tos pamana jau no attāluma, kā tie kustas un kādos rakstos darināti. Bet arī vainags spēļ izteikt visu – vai tas ir mazais zīļu vai puķu vainags, vai arī lielais zīļu vainags, tautā saucamais – kronis. Domāju, ka pēc šiem deju svētkiem nekad neaizmirsīšu dejas “Sasala jūrīna” un “Uz Kurzemi!”,” sprieda Anastasija Semjonova no Alūksnes Bērnu un jauniešu centra deju kolektīva “Enku - drenku”.

Pārdomas. “Man bija sajūta, ka esmu atgriezies 2025.gada vasarā, skolēnu deju svētkos, jo bijām diezgan daudz dejojāju un arī laika apstākļi bija interesanti – vienu brīdi apmācies un nākamajā spīd saule. Ļoti īpašs man bija fināls “Sasala jūrīna”, jo tur man pavērās tas “viens apvārsnis”, kad mēs bijām visi kopā, tūkstošiem dejojāju vienā dejā, daloties kopīgās sajūtās. Mēģinājumi bija brīnišķīgi, virsvadītāji – atbalstoši, bet to nevar salīdzināt ar deju svētkiem Rīgā. Svarīgi bija gan draugi, gan koncerts, jo mani draugi ir mans kolektīvs, un mēs esam kā ģimene, tāpēc savu pirmo pieredzi Liepājā izbaudīju divtik! Pēc šī brauciena sapratu, cik ļoti vajag piedomāt, pakojoties ceļam, piemēram, vai ir tējkanna, higiēnas lietas, ko darīt, kad dušās beidzas siltais ūdens. Bija arī jāpie-domā par ēšanu, jo vienīgā nodrošinātā ēdienreize bija pusdienas stadionā,” pārdomās dalījās Ērika Indrika no Balvu Valsts ģimnāzijas tautu deju kolektīva “Sudraba pūce”.

“Rika”. “Brīdis, kad jāiet uz laukuma, bet nevari atrast kolektīvu, kuram jāstāv starp “Riku” un vēl vienu citu kolektīvu – tās ir manas spilgtākās atmiņas... Kopīgais uztraukums vienam par otru, kaut arī tikāties pirmo reizi, un satraukums, sekojot līdz hokeja spēlei un tās rezultātiem. Ieejot stadionā ar tūkstošiem dejojāju, emocijas ir patīkamas, un, vienmēr saskatoties ar pārējiem dejojājiem, rodas vēlme smaidīt, jo mēs visi vienojamies kopīgā dejā, kā, piemēram, pēc fināla dejas, kad pēc aplausiem un kopīgām ovācijām vēlreiz ieslēdz pēdējo dziesmu un ir jādejo. Tad smaidis ir līdz ausīm un skudriņas skrien pāri visam ķermenim,” secināja Sindija Saide (foto – vidū) no Balvu Kultūras un atpūtas centra tautu deju kopas “Rika”.

Svarīgākais ir draugi. “Vislielāko savīlņojumu radīja Latvijas uzvara hokejā pret Ameriku, visu kopīgie saucieni mēģinājumu laikā par iegūtajiem vārtiem. Ir liels prieks būt daļai no kā tik liela, jo katrs ar savu soli radīja nerealū atmosfēru, pat neskatoties uz grūtībām, katrs atstāja savu pēdas nospiedumu. Bet svarīgākais ir draugi, kas veido ar tevi piedzīvojumu, lai beigās ar citiem domubiedriem izveidotu nerealū labu koncertu,” nešaubās Andris Astratovs (foto – otrs no kreisās) no Balvu Kultūras un atpūtas centra tautu deju kopas “Rika”.

Lappusi sagatavoja Guntra Gibala

Saņem stipendiju

Lepojas ar skolēnu sasniegumiem un izaugsmi

Deviņi jaunie pedagogi no visas Latvijas maija sākumā saņēma 3000 eiro stipendiju, lai turpinātu savu profesionālo attīstību matemātikas, ķīmijas un bioloģijas jomās.

Kā atzina vērtēšanas komisijas pārstāvji, šogad bija īpaši sarežģīts uzdevums izvēlēties deviņus labākos kandidātus, jo pieteikumu bija daudz un tie visi bija ļoti spēcīgi. Stipendijas saņēmēju vidū bija arī RTU Rēzeknes akadēmijas studente un Rugāju vidusskolas skolotāja DĀRTA STIVRIŅA.

Kā jutāties pasākumā, saņemot stipendiju programmā “Starp mums ir ķīmija”? Vai, piesakoties programmai, bijāt pārliecināti, ka būsiet stipendijas saņēmēju vidū?

– Stipendijai var pieteikties ikviens jauns matemātikas, bioloģijas vai ķīmijas pedagogs, kurš darbu skolā apvieno ar studijām. Stipendiātus izvērtē, ņemot vērā pēdējā semestra sekmes augstskolā un motivācijas vēstuli. Šī bija otrā reize, kad pieteicos programmai “Starp mums ir ķīmija”. Godīgi sakot, nebiju pārliecināta, ka stipendiju iegūšu, jo šogad programma tika ļoti plaši reklamēta dažādās informācijas platformās, un pretendentu bija īpaši daudz. Tāpēc aprīļa beigās saņemtais zvans ar ziņu, ka esmu viena no stipendiātēm, bija liels pārsteigums. Īpaši savīlinoša bija pati apbalvošanas ceremonija, kas notika Xiaomi Arēnā (iepriekš – Arēna Rīga) Latvija–Norvēģija hokeja pārbaudes spēles pirmā pārtraukuma laikā, uz ledus. Šis mirklis noteikti paliks atmiņā vēl ilgi.

Kā plānojat izmantot stipendiju – 3000 eiro?

– Ar iegūto finansiālo atbalstu plānoju pilnveidot gan mācību procesu, gan savu darbu vidi mājās. Vēlos iekārtot ērtu mājas biroju, kur būtu kvalitatīvāk gatavoties stundām un studijām. Tā kā studēju RTU Rēzeknes akadēmijā un mācības notiek gan Rēzeknē, gan Rīgā, ievērojami līdzekļi nepieciešami arī transporta izdevumiem: degvielai un sabiedriskajam transportam. Daļu stipendijas noteikti novirzīšu šīm ikdienas vajadzībām.

Kā pašlaik norit darbs ar skolēniem – atkārtotajai mācību vielu, gatavojaties eksāmeniem?

– Skolā šobrīd joprojām rit intensīvs darba process, daļa noslēguma pārbaudes darbu jau aizvadīti, bet dažām klasēm tie vēl tikai gaidāmi. Kā jau katru gadu, nedaudz vēl atvadīties no 12.klases skolēniem, kas jau, var teikt, tūlīt absolvēs skolu. Un šogad īpaši bēdīgi par 9. klases jauniešiem, kuri mācības nevarēs turpināt Rugājos, jo nākamajā mācību gadā Rugāju vidusskolā vairs nebūs 10. klases.

Par šī gada lielākajiem sasniegumiem – ar ko varat palepoties, kādas balvas un vērtējumus, piemēram, olimpiādēs guvuši skolēni?

– Šis mācību gads bijis diezgan veiksmīgs, tāpēc patiesi lepojos ar skolēnu sasniegumiem. Īpašs prieks par iegūto 1.vietu ķīmijas olimpiādē, kā arī vairākām 1. un 2. pakāpes godalgām Mazpulku projektu forumā. Visvērtīgākais, šķiet, ir redzēt skolēnu izaugsmi, ieinteresētību un vēlmi sasniegt arvien vairāk arī ikdienas darbā mācību stundās.

Kā rit mazpulcēnu darbs, vai ko sējat un audzējat? Varbūt ir kādi plāni vasarai, piemēram, dalība nometnēs?

– Mazpulku darbā šobrīd izbaudām pavasara rosību un dabas plaukšanu, vienlaikus aktīvi plānojot mazpulcēnu vasaras projektus. Šogad jaunieši īpaši pievērsušies ilgtspējības tēmām, lai gan netrūkst arī dažādu dārzkopības projektu. Daži mazpulcēni iesaistījušies arī biznesa projektā un vasarā audzēs trīsgaršu sīpolus, ko rudenī būs iespējams iegādāties veikalos “Maxima”. Savukārt kopā ar aktīvākajiem mazpulcēniem vasarā plānojam doties uz Vīslatvijas mazpulku nometni “Visu daru es ar prieku” Alsungā, Kuldīgas novadā.

Kā Jūs plānojat pavadīt vasaru – ko apgūsiet profesionālajā jomā un kā atpūtiesieties?

– Jā, vasarā vēlos pilnveidot arī savas profesionālās prasmes. Esmu apņēmusies iepazīt vairākus informāciju tehnoloģiju rīkus, kurus vēlāk varētu izmantot mācību procesā. Mūsdienās interaktīva un digitāla pieeja skolēniem kļūst arvien saistošāka

Stipendijas saņēmēja. Programmu, kurā piedalījās un ieguva stipendiju skolotāja Dārta Stivriņa, īsteno, lai stiprinātu STEM izglītību Latvijā un atbalstītu jaunos pedagogus viņu profesionālā ceļa sākumā.

un aktuālāka, tāpēc svarīgi apzināt jaunākās iespējas. Savukārt atpūtai noteikti izvēlēšos ko mierīgāku un tuvāku dabai, vairāk laika svaigā gaisā, prom no tehnoloģijām un ikdienas steigas.

Pirmsskolas izglītības iestādē

Stāda kartupeļus, zemenes un ogulājus

Bērzkalnes bērnudārzā ziedošais maijs bagāts ar dažādiem notikumiem un pasākumiem.

Topošie pirmklasnieki atbildīgi pildīja monitoringa darbu, kurā parādīja savas prasmes un iemaņas vairākās mācību jomās: valodas, matemātikas, dabazinātņu, sociālās un pilsoniskās. Bērzkalnes pirmsskolas izglītības iestādē šo darbu veica trīs bērni, kuri rudenī uzsāks mācības 1.klasē.

Maija vidū iestādē sirsnīgi un draudzīgi svinēja Ģimenes dienu. Svētku koncertā bērni dziedāja, dejoja, muzicēja ar dažādiem mūzikas instrumentiem, izteismīgi runāja apgūtos dzejoļus par ģimeni. Savukārt vecāki pildīja dažādus uzdevumus – vajadzēja atpazīt bērnu pēc rokas, balss vai pēc dzejoļa, ko bērns bija sacerējis par sevi un ģimeni. Bērni kopā ar vecākiem gāja rotaļās un čakli stādīja dārzus. “Šogad Bērzkalnes izglītības iestādes dārzus mazliet paplašināja un iestādīja tajā kartupeļus un sīpolus, iesēja

pupas, zirņus, gurķus, burkānus, bietes, dilles – visu to, ko vēlāk varēs izmantot pašu vajadzībām. Vecāki arī sagādāja dažādus stādus – iestādīja vadziņu ar zemenēm, kā arī papildināja ogulāju dārzus ar rudens avenēm, kazenēm, upenēm, krūmmellenēm, sausseržiem, kā arī pāris rabarberu stādiem. Ģimenes pasākums noslēdzās ar kopīgu zupas ēšanu, desiņu cepšanu un pīrāgu baudīšanu, ko bija sagādājusi iestādes jaukā pavārīte,” pastāstīja pedagoģe Gunta Grāmatiņa.

Kādā no maija dienām īpaši darbīga gaisotne valdīja grupā “Taureniši”, jo notika aktivitāte “Mīni pastas fabrika”. Bērni iepazīna makaronu recepti, dabīgās krāsvielas, no kurām makaroni iegūst dažādas krāsas, kā arī paši izgatavoja makaronus, kuru degustēšana notiks tuvākajā laikā. No izveidotās mīklas audzēkņi gatavoja čeburekus, kas lieliski garšoja un ar ko bija iespēja pacienāt arī jaunākās grupas “Mārite” bērnus.

Pašu gatavoti gardumi. Bērni, apgūstot prasmes ēdiena gatavošanā, prata padalīties arī ar citiem iestādes audzēkņiem.

Pavasara dārza darbi. Dārzs paplašināts un papildināts ar dažādiem augiem, kas nesis ražu un priecēs mazos pirmsskolas izglītības iestādes audzēkņus.

Īsumā

Aicina kļūt par STEM skolotājiem

3078 skolēni pērn valstī nepārvarēja matemātikas eksāmena sliekšni, apliecinot, cik nozīmīgs jaunieša ceļā ir skolotāja atbalsts. Lai palīdzētu skolēniem tikt pāri skolas finiša līnijai, “Iespējamā misija” sadarbībā ar elektroenerģijas uzņēmumu “Enefit” sāk kampaņu “Esi strāva pārmaiņām”, aicinot pieteikties skolotāju līderības programmai, kas piedāvā iespēju nozares profesionāļiem bez pedagoģiskās izglītības kļūt par iedvesmojošiem STEM priekšmetu skolotājiem.

Programmas mērķis ir piesaistīt un sagatavot jaunus skolotājus matemātikas, fizikas, ķīmijas, bioloģijas, informātikas, dizaina un tehnoloģiju mācīšanai – jomās, kurās Latvijā jau gadiem trūkst kvalificētu skolotāju.

Dalība programmā ir bez maksas un ilgst divus gadus. Jau no pirmā mācību gada programmas dalībnieki uzsāk darbu skolā, paralēli apgūstot nepieciešamās pedagoģiskās un līderības prasmes. Programma nodrošina mentora un kuratora atbalstu, stabilu darbavietu skolā, kā arī 300 eiro ikmēneša stipendiju papildus darba algai.

Pieteikties aicināti nozares profesionāļi ar bakalaura vai 2.līmeņa profesionālo augstāko izglītību STEM jomās bez iepriekšējas pedagoģiskās pieredzes, kā arī pēdējā kursa studenti, kuri ir gatavi iedrošināt un iedvesmot skolēnus un veidot mūsdienīgu mācību vidi. Pieteikties iespējams mājaslapā www.skolasmaratons.lv vēl līdz 31.maijam. Darbu skolās varēs uzsākt jau 2026.gada 1.septembrī.

“Iespējamā misija” ir organizācija, kas veicina pozitīvas pārmaiņas izglītībā, lai katram bērnam Latvijā būtu pieejami augsti motivēti skolotāji, skolu vadītāji un izglītības programmas, kas veicina bērnu attīstību, neatkarīgi no dzīvesvietas vai skolas, kurā bērns mācās.

Lappusi sagatavoja A.Socka

*Sākums 1.lpp.

Tas ir sports! Viduslaiku bruņinieku cīņu un rekonstruktoru kluba "Komturia Ogre" pārstāvis Kārlis Balts (foto – otrais no labās) atklāja, ka Balvos ciemojās, lai prezentētu, kāds bruņiniekiem bijis ekipējums un ieroči. "Cīņu paraugdemonstrējumi, manuprāt, ir cīņas sporta veids," viņš uzskata.

Var, ja grib! Skolas muzejā gides Annija Tiltiņa un Alīna Žogota interesentiem piedāvāja dažādas aktivitātes, tostarp interaktīvas spēles, izmantojot QR kodus: "Ja pirmo reizi dara, tad, iespējams, to grūtāk saprast. Gatavojot pārbaudījumus, skolotāja Irēna Šaicāne ātri apguva jaunās tehnoloģijas – tāpat var, ja grib."

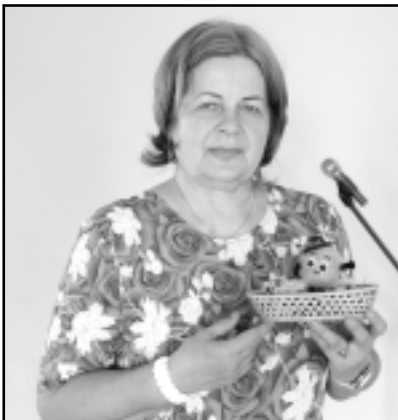
Kāds ir patiesais vecums? Skolas muzeja Puteklītis jeb Kristiāns Artūrs Sējāns (foto – vidū) jokoja, ka viņam ir 38 gadi – tikpat, cik skolas muzejam. Jāpiebilst, ka jaunieši cerīgi kaļ nākotnes plānus. "Vienpadsmit mēnešus pavadīšu valsts aizsardzības dienestā," atklāja Puteklītis.

Īpaši veiksmīga diena. Deju studijas "Terpsihora" vadītāja Līga Moroza-Ušacka 23.maija pievakarē atzina, ka izdzīvota brīnišķīga diena: "Pirmkārt, no starptautiskā konkursa Valmierā atvedām 1.vietu. Otrkārt, prinči un princeses dejoja pie "Amatnieku mājas", kā arī mūsu kolektīvs ar muižas ķieģeļu stāstu (foto) atklāja "Muzeju nakti" pie Balvu Novada muzeja. Tāpat fanojām par Latvijas izlasi spēlē ar ASV. Viss izdevās!"

Stacijā "Balvi". Kubulos ikvienam bija iespēja kļūt par stacijas dežurantu. Jaunais dzelzceļa stacijas priekšnieks Uldis Arnicāns, viņa sieva Zanda un bijusi dzelzceļa stacijas priekšniece mudināja meklēt atbildes uz dažādiem jautājumiem, piemēram, cik logu un durvju ir stacijas ēkai. "Svarīgi atjaunot staciju un izveidot muzeju," pavēstīja Uldis.

Kā radās Puteklītis? Skolas muzeja vadītāja Irēna Šaicāne, jautāta, kā radies Puteklīša tēls, atzina, ka 12.maijā, Muzeju dienā, filcētu Puteklīti uzdāvinājusi meita Liene. Viņa tagad, kā pati smeļ, draudzējas ar MI (mākslīgo intelektu) un Puteklīti.

Muižas modes namā. Māra Kravale un Marta Ločmele sprieda, ka Balvu Novada muzejā īpaši labi veicas darināt papīra garderobi.

Cēli un eleganti. Deju studijas "Terpsihora" audzēkņi izdzīvoja deju "Princesīte un trubadūrs".

Kādam jābūt princesei? Radošajās darbnīcās deviņgadīgā Enija Zaķe (foto – vidū) pirmo reizi pati izgatavoja princeses troni. "Princesei jābūt skaistai," prātoja Evija.

Tur vārdu. Pērn motokluba "Spieķi vējā" biedri, redzot "Muzeju nakti" kuplo apmeklētāju skaitu, apņēmas arī šogad neturēt sveci zem pūra, – gaidot ciemiņus, viņi vārija kāpostu zupu. "Būs arī gaļa," viņi smēja.

Zini un izmanto

Kam ir tiesības saņemt valsts nodrošināto juridisko palīdzību?

Lai veicinātu iedzīvotāju izpratni par to, kurām sabiedrības grupām ir tiesības saņemt valsts nodrošināto juridisko palīdzību, Tiesu administrācija uzsākusi informatīvās kampaņas “Tiesības zināt un rast risinājumu” otro posmu. Tās mērķis ir skaidrot situācijas, kurās mazāk aizsargātās personas var saņemt valsts apmaksātas juridiskās konsultācijas, lai tādējādi risinātu juridiskus strīdus.

Saskaņā ar Valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības likumu tiesības saņemt valsts nodrošināto juridisko palīdzību ir personām, kuras ieguvušas maznodrošinātas vai trūcīgas mājsaimniecības statusu, atrodas pilnā valsts vai pašvaldības apgādībā vai kuras stihisku nelaimju, nepārvaramas varas vai citu no personas neatkarīgu apstākļu dēļ pēkšņi nonākušas tādā situācijā un materiālajā stāvoklī, kas tām liedz nodrošināt savu tiesību aizsardzību.

Tiesu administrācijas apkopotā informācija liecina, ka trūcīgo mājsaimniecību skaits pērn samazinājies par 5,1%, savukārt maznodrošināto – par 9,2%. Vienaļikus atzīmējams, ka personu grupas, kurām tiek piešķirta juridiskā palīdzība, 57% gadījumu ir trūcīgās mājsaimniecības, 20% – maznodrošinātas mājsaimniecības, 7% – pilnā valsts vai pašvaldības apgādībā, bet 16% – īpašā situācijā.

2025.gadā kopumā tika saņemti 1217 iesniegumi valsts nodrošinātās juridiskās palīdzības pieprasījumam, kas ir par 3,1% vairāk nekā 2024.gadā. Visbiežāk pieņemtie lēmumi par valsts nodrošināto juridiskās palīdzības piešķiršanu bija ģimenes tiesībās, kas no kopējā lēmumu skaita veidoja 52%. Savukārt 15% gadījumu bija zaudējumu vai parāda piedziņas lietas, 13% – saistību tiesības, tai skaitā dzīvokļa tiesības, bet retāk īpašumu un lietu tiesības.

Maznodrošināta persona

Maznodrošinātas mājsaimniecības ienākumu sliekšni katrā pašvaldība ir tiesīga noteikt ne augstāku par 80% no ienākumu mediānas, bet ne zemāku par trūcīgas mājsaimniecības ienākumu sliekšni. Minimālo ienākumu sliekšņu apmēru mājsaimniecībai aprēķina, piemērojot koeficientus: pirmajai vai vienīgajai personai mājsaimniecībā – 1, bet pārējām personām mājsaimniecībā – 0,7. Tas nozīmē, ka maksimālais maznodrošinātas mājsaimniecības ienākumu sliekšnis no šī gada 1.janvāra ir 680 eiro pirmajai vai vienīgajai personai mājsaimniecībā un 476 eiro katrai nākamajai personai mājsaimniecībā.

Trūcīga persona

Trūcīgas mājsaimniecības ienākumu sliekšnis ir 50% no ienākumu mediānas. Tas nozīmē, ka no šī gada trūcīgas mājsaimniecības ienākumu sliekšnis visās pašvaldībās ir 425 eiro pirmajai vai vienīgajai personai mājsaimniecībā un 298 eiro katrai nākamajai personai mājsaimniecībā.

Pilna valsts vai pašvaldības apgādība

Pilnā valsts vai pašvaldības apgādībā atrodas personas,

kurām institūcijā tiek nodrošināts pilns uzturs, dzīvesvieta un aprūpe, un šo pakalpojumu pilnībā sedz no budžeta līdzekļiem. Tās ir personas, kas atrodas ilgstošas sociālās aprūpes centros, ieslodzītie, kā arī cilvēki, kas saņem valsts vai pašvaldību finansētu aprūpi (piemēram, aprūpes centros, slimnīcās).

Stihiskas nelaimes un pēkšņi notikumi

Stihiska nelaime, nepārvarama vara vai citi no personas neatkarīgi apstākļi ir situācijas, kas pēkšņi un objektīvi ietekmē personas materiālo stāvokli un būtiski apgrūtina tās spēju patstāvīgi nodrošināt savu tiesību aizsardzību, tādējādi dodot iespēju saņemt valsts nodrošināto juridisko palīdzību. Ar stihisku nelaيمي saprot dabas izraisītus notikumus, piemēram, plūdus, vētras vai citus neprognozējamus dabas postījumus. Nepārvarama vara attiecas uz apstākļiem, kurus persona nevar novērst pat ar vislielāko rūpību, piemēram, pēkšņām smagām saslimšanām, traumām vai ārkārtas situācijām. Savukārt citi no personas neatkarīgi apstākļi var būt, piemēram, vardarbība ģimenē, darba zaudējums uzņēmuma likvidācijas dēļ, dokumentu zādzība vai citi neparedzami notikumi, kas būtiski ietekmē personas maksātspēju un ierobežo iespēju saņemt juridisku palīdzību bez valsts atbalsta.

Personas nonākšana īpašā situācijā tiek vērtēta katrā lietā individuāli. Vēršoties palīdzības saņemšanai, persona informē par saviem apstākļiem un iesniedz dokumentus, kas pamato, ka šie apstākļi ir radušies pēkšņi, neatkarīgi no personas, ka tieši šie apstākļi apgrūtina personas iespējas patstāvīgi īstenot savu tiesību aizsardzību un būtiski ietekmē to maksātspēju.

Ikvienai personai dzīvē var rasties situācijas, kad nepieciešamas juridiskas zināšanas vai profesionāls padoms, taču bieži vien juridiskā palīdzība tiek meklēta tikai tad, kad strīds jau saasinājies, ir ierosināta tiesvedība vai pat tuvojas sprieduma pasludināšana. Šādos brīžos iespējas panākt veiksmīgāku iznākumu personai ir būtiski ierobežotas. Tieši tāpēc ir izšķiroši svarīgi zināt, ka valsts nodrošinātā juridiskā palīdzība ir pieejama savlaikus – brīdī, kad problēma tikai sāk veidoties.

RŪTA GRIKMANE,

Sabiedrisko attiecību konsultante

Informē VID

Trīs eiro muitas nodoklis par precēm zemas vērtības sūtījumos

No šī gada 1.jūlija par precēm, ko iedzīvotāji iegādājas interneta veikalos un tirdzniecības platformās ārpus Eiropas Savienības (ES), būs jāmaksā muitas nodoklis. To paredz izmaiņas ES tiesību aktos par muitas nodokļa piemērošanu e-komercijas sūtījumiem no trešajām valstīm, ko saņem personas ES, tajā skaitā Latvijā.

Šī gada 1. jūlijā stāties spēkā regula¹, ar kuru tiek atcelts pašreizējais atbrīvojums no muitas nodokļa sūtījumiem, kuru vērtība nepārsniedz 150 eiro. Lai zemas vērtības sūtījumu atmuitošana arī turpmāk noritētu ātri, tiks ieviesta vienkāršota muitas nodokļa aprēķina metode – katrai preču pozīcijai sūtījumā tiks piemērots 3 eiro fiksēts muitas nodoklis.

“Pozīcija” ir viena vai vairākas preces sūtījumā, kurām ir viena un tā pati tarifa klasifikācija, apraksts un izcelsme. Tas nozīmē, ja sūtījumā ir, piemēram, dažādi apģērbi, muitas nodoklis 3 eiro apmērā tiks piemērots katrai pozīcijai atsevišķi. Kleita, vīriešu bikses, zīdaīnu apģērbs un T kreklis atbilstoši tarifa klasifikācijai ir četru dažādu pozīciju preces, tātad par šādu sūtījumu būs jāmaksā muitas nodoklis 12 eiro apmērā. Bez izmaiņām piemērošanā arī turpmāk par visām precēm sūtījumos būs jāmaksā pievienotās vērtības nodoklis (PVN).

Ja interneta veikals vai e-komercijas platforma, piemēram, *Temu*, *AliExpress*, *Shein*, *eBay* pārdod preces īpašajā PVN režīmā, kas dod tiesības iekasēt nodokļus jau pirkuma brīdī (IOSS režīms), gan PVN, gan muitas nodokli varēs samaksāt, veicot pirkumu. Tādā gadījumā sūtījuma saņēmējiem pašiem muitas formalitātes nebūs jākārt, jo preču muitošanu veiks sūtījuma piegādātājs.

Pārējos gadījumos nodokļi būs jāsamaksā tad, kad tiks veikta Latvijā nonākušā sūtījuma muitošana. Tāpat kā pašlaik, sūtījuma saņēmējs varēs izvēlēties sev ērtāko preču muitošanas veidu: vai nu atmuitot pats, pieslēdzoties VID elektroniskās deklarēšanas sistēmai, aizpildot un iesniedzot vienkāršoto Importa muitas deklarāciju pasta sūtījumiem, vai arī izmantot VAS “Latvijas Pasts” vai eksprespastu muitas brokeru vai citu muitošanas speciālistu piedāvātos maksas pakalpojumus muitas formalitāšu veikšanai.

Turpinot izmaiņu ieviešanu e-komercijas jomā, ES no šī gada 1.novembra visiem sūtījumiem no trešajām valstīm tiks piemērota apstrādes maksa (*Union handling fee*) – divi eiro par katru preču pozīciju sūtījumā.

Izmaiņas attieksies uz preču iegādi jebkurā trešajā valstī – Ķīnā, ASV, Apvienotajā Karalistē, Norvēģijā, Šveicē un pārējās valstīs, kas nav ES dalībvalstis.

Grozījumi ES tiesību aktos tiek veikti, lai veicinātu godīgu konkurenci, novēršot situāciju, kurā trešo valstu tirgotājiem ir cenu priekšrocības salīdzinājumā ar ES uzņēmējiem, kuri nodokļus maksā pilnā apmērā.

Ar plašāku informāciju aicinām iepazīties VID interneta vietnes www.vid.gov.lv sadaļā “Muita”. Apakšsadaļā “Fiziskajām personām” izvēloties “Pasta sūtījumi” un skatot “Izmaiņas no 2026.gada 1.jūlija un 1.novembra”.

¹ Padomes 2026. gada 11. februāra Regula (ES) 2026/382, ar ko groza Regulu (EK) 1186/2009 attiecībā uz robežvērtībā balstīta atbrīvojuma no muitas nodokļiem atcelšanu.

Informē Valsts meža dienests

Līdz 20.maijam dzēsti 169 meža ugunsgrēki

Šogad Valsts meža dienests reģistrējis un dzēsis jau 169 meža ugunsgrēkus ar kopējo platību 170 hektāri, no tiem 40,6 hektāros degušas jaunaudzes.

Valsts meža dienests atgādina, ka saskaņā ar Ugunsdrošības, ugunsdzēsības un glābšanas darbu likumu 1.aprīlī ir sācies meža ugunsnedrošais periods, kas ilgs līdz 30.septembrim. Šajā periodā iedzīvotājiem ir jāievēro ugunsdrošības prasības meža zemē, nepieļaujot ugunsgrēka izcelšanos.

Ugunsnedrošajā periodā personām, uzturoties mežos un purvos, ir aizliegts:

- ▲ nomest degošus vai gruzdošus sērkokciņus, izsmēkus vai citus priekšmetus;
- ▲ kurināt ugunscurus, izņemot īpaši ierīkotās vietās, kas nepieļauj uguns izplatīšanos ārpus šīs vietas;
- ▲ atstāt ugunscurus bez uzraudzības;
- ▲ dedzināt atkritumus;
- ▲ braukt ar mehāniskajiem transportlīdzekļiem pa mežu un purvu ārpus ceļiem;

▲ veikt jebkuru citu darbību, kas var izraisīt ugunsgrēku.

Valsts meža dienests atgādina, ka vidēji 90% meža ugunsgrēku izceļas cilvēka darbības vai bezdarbības rezultātā, tādēļ vasaras periodā iedzīvotājiem jābūt īpaši piesardzīgiem ar uguni mežā. Tāpat jāatceras, ka, pamanot meža ugunsgrēku, nekavējoties jāzvana 112.

Kopumā Valsts meža dienests šogad piedalījies 185 ugunsgrēku dzēšanā, likvidējot arī ugunsgrēkus ārpus meža teritorijas. Iepriekšējo gadu meža ugunsgrēku statistika skatāma Oficiālās statistikas portālā.

Valsts meža dienests ir zemkopības ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas uzrauga meža apsaimniekošanu, medību un dabas aizsardzības reglamentējošo normatīvo aktu ievērošanu, kā arī īsteno meža uguns apsardzību. Dienests uztur Meža valsts reģistru, kur tiek apkopota informācija par mežu, tajā notiekošo saimniecisko darbību, medībām un medijamiem dzīvniekiem. Valsts meža dienesta misija ir rūpēties par atbildīgu meža izmantošanu un saglabāšanu nākamajām paaudzēm.

Pamanot meža ugunsgrēku, nekavējoties jāzvana 112!

Informē LAD

Atbalsts bioloģiski vērtīgo zālāju saglabāšanai un atjaunošanai

Lauku atbalsta dienests (LAD) no šī gada 19.jūnija līdz 2027.gada 15.janvārim aicina iesniegt projektu pieteikumus atbalsta pasākumam “Bioloģiski vērtīgo zālāju atjaunošana”.

Atbalsta pasākuma īstenošanas mērķis ir uzlabot zālāju kvalitāti Latvijā, veicinot bioloģisko daudzveidību un dabisko ekosistēmu atjaunošanu. Kopējais pieejamais finansējums ir 2,1 miljons eiro. Projekta īstenošanas termiņš ir divi gadi no dienas, kad pieņemts LAD lēmums par atbalsta piešķiršanu, bet ne ilgāk kā līdz 2029.gada 30.jūnijam.

Atbalsta pretendents ir fiziska vai juridiska persona, kas apsaimnieko lauksaimniecības zemi un veic lauksaimniecisko darbību, saņem tiešos maksājumus vai īsteno lauku attīstības pasākumus, kā arī citi reģistrēti zemes apsaimniekotāji.

Projektu pieteikumi jāiesniedz LAD Elektroniskajā pieteikšanās sistēmā (EPS). Detalizēta informācija par atbalsta saņemšanas nosacījumiem pieejama dienesta tīmekļvietnes sadaļā “Atbalsta veidi” → “Projekti un investīcijas”. Jautājumu gadījumā aicinām zvanīt pa tālruni +371 67095000 darba dienās no plkst. 8.00 līdz 20.00.

Atbalsts ieguldījumiem zaļajā enerģijā un energoefektivitātē

Līdz 1.septembrim aicinām iesniegt projektu pieteikumus atbalsta pasākumam “Atbalsts ieguldījumiem AER izmantošanai vai energoefektivitātes palielināšanai”.

Pasākuma mērķis ir palīdzēt lauksaimniekiem un lauksaimniecības produktu pārstrādātājiem samazināt enerģijas izmaksas un kļūt neatkarīgākiem, izmantojot saules paneļus, biogāzi, siltumsūkņus un citus videi draudzīgus risinājumus savām vajadzībām, kā arī ieviest enerģijas taupīšanas pasākumus saimniecībā.

Kopējais pieejamais finansējums ir 8 miljoni eiro, no kuriem:

○ 4 miljoni eiro paredzēti ieguldījumiem energoefektivitātes paaugstināšanai;

○ 4 miljoni eiro – ieguldījumiem atjaunīgās enerģijas ražošanā.

Atbalstam var pieteikties lauku saimniecības, lauksaimniecības produkcijas pārstrādes uzņēmumi, kooperatīvās sabiedrības un to apvienības, kā arī lauksaimniecības zinātniskās institūcijas, kas nodarbojas ar lauksaimniecisko darbību.

Svarīgi:

○ projektu īstenošanas termiņš ir līdz 1,5 gadiem tehnikas un iekārtu iegādei, bet līdz 2 gadiem, ja paredzēta arī būvniecība vai pārbūve;

○ saimniecības tiks iedalītas mazajās, vidējās un lielajās pēc pēdējo trīs gadu vidējā apgrozījuma;

○ nosakot finansējuma apmēru, tiks ņemti vērā arī saistīto uzņēmumu dati;

○ tehniku un iekārtas Tehnikas un iekārtu katalogā varēs iekļaut arī pēc projekta iesniegšanas, ja būs pievienots piegādātāja piedāvājums.

Projektu pieteikumos aicinām iesniegt Elektroniskajā pieteikšanās sistēmā (EPS). Detalizēta informācija par atbalsta saņemšanas nosacījumiem pieejama dienesta tīmekļvietnes sadaļā “Atbalsta veidi” → “Projekti un investīcijas”. Jautājumu gadījumā aicinām zvanīt pa tālruni +371 67095000 darba dienās no plkst. 8.00 līdz 20.00.

Atbalstu iespējams saņemt Eiropas Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai (ELFLA) un Kopējās lauksaimniecības politikas stratēģiskā plāna 2023.–2027. gadam (KLP SP) ietvaros.

Pārdod

Pārdod sēklas, pārtikas kartupeļus ar piegādi. Tālr. 27763888.

Pārdod siena ĶĪPU PRESI (loka). Tālr. 29430538.

Pārdo 3-fāzu graudu dzirnavas (kapitāli remontētas); kartupeļu kratītāju KTN-2. Tālr. 20266481.

Skaldīta malka. Cena 37 EUR/berkubā. Piegādes apjoms līdz 7 berkubiem. Ir sausā. Ir maisos. Tālr. 25543700.

Pārdod visa veida nomales, malku un zāgmateriālus. Tālr. 25609841.

Pārdod skaldītu, sausu malku. Tālr. 26550272.

Skaldīta malka ar piegādi, 4,5 m³ – 250 eiro. Tālr. 29418841.

Maina malku pret VECIEM MOTOCIKLIEM, TO DETALĀM. Tālr. 26425960.

Piedāvā ibc konteinerus un mucas plastmasas, metāla. Tālr. 29492141.

Dažādi

Zāles un krūmu pļaušana ar trimmeriem un citām pļaujmašīnām. Tālr. 29165808.

No akas līdz mājām ierok ūdensvadus, pieslēdz un izvada kanalizāciju. Pieved smilti, granti, šķembas, melnzemi. Tālr. 25685918.

KAPU VIETAS LABIEKĀRTOŠANAS, betonēšanas darbi. Tālr. 25742429.

KAPU LABIEKĀRTOŠANA. VEIC VISUS KAPU APSAMNIEKOŠANAS DARBUS. TĀLR. 27873800.

Piedāvā darbu

Kamīnmalkas uzņēmums piedāvā darbu diviem KURINĀTĀJIEM.

Maiņu darbs Kubulos, Balvu novadā. Tālr. 26703637.

Ikvienam ir iespēja isi un konkrēti pateikt paldies kādam labvēlim, sponsoram, atbalstītājam, palīgam. Dārgi tas nemaksās – tikai 5 eiro par 28 vārdiem. Jo šie ir “Pateicības vārdi”.

Apsveikumi

*Lai darbdienās spēka Tev nepietrūkst,
Lai svētkos gaisma pār ēnām lūst!*

Veriņ, sveicam skaistajā 80 gadu jubilejā!

Vēlam veselību un vēlreiz veselību!

Vīra māsīcas Anna un Anita ar ģimenēm

Gadskārtas mainās un gadu sakrājas daudz.

Vasaras nozied, rudens sarmu jau matos jauc,

Labi, ka sirds spēj sadalīt visu uz pusēm –

Dažu rūpju asaru, prieku un pavasari.

Mīļi sveicam **Veroniku Odumiņu** skaistajā dzīves

jubilejā! Vēlam prieku sirdī, siltumu dvēselē, mīļus cilvēkus

līdzās un Dieva svētību turpmākajos dzīves gados!

Antonija un radiņi Vectilžā

Aiz kalniem jau jaunības nemiers,

Aiz kalniem vēl vecuma miers.

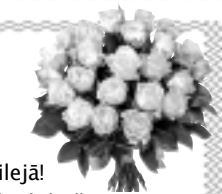
Pa vidu tie skaistākie gadi,

Kā ābelei izplaucis zieds.

60 urrā **Dzidrai Sērmūkšai** jubilejā!

Esi tikpat enerģiska, izpalīdzīga un sirsnīga kā līdz šim.

Veselību stipru un gaitu ņipru!

Ilga Rugājos

Pērk

SIA “Mežusili” pērk meža
īpašumus, cirsmas, izcirstus
meža īpašumus (3000 eiro/ha).
Tālr. 28282021.

Pērk mežu, lauksaimniecības
zemi.

Tālr. 29386009.

**Z.s “Strautiņi”
iepērk mājlopus.**
Samaksa tūlītēja. Labas cenas.
Tālr. 29411033.

Reklāma

BEZMAKSAS MĀCĪBAS STRĀDĀJOŠAJIEM!

Mācību centrā “BUTS”, Balvos,
piedāvājam apgūt METINĀŠANU
(MAG un TIG).

Mācību sākums: 4.jūnijā

Pieteikšanās: līdz 29.maijam

Tālr.: 27898038

E-pasts: gulbene@buts.lv

Līdzjūtības

*Cik grūti ticēt, ka nekad vairs dzīvē
Mums neiznāks ar tevi parunāt...*

*Tu paliksi debesis, zemē, zvaigznē,
Vējā, saulē un savējo sirdīs...*

Izsakām visdziļāko līdzjūtību

Gaiņai un pārējiem tuviniekiem,

pavadot vīru **VĒLĒRIJU** mūžības

ceļā.

Inna, Valija, Ilona, Lolita,

Gaiņa Šumskaļa

Ievu ziedi nobirst klusi.

Māmulīte aizmigusī,–

Baltā smilšu palagā

Savu dzīvi satinusi. (N.Dzirkale)

Izsakām līdzjūtību **Laimonim**

Šakinam, MĀMULĪTI Mūžībā

pavadot.

Skabu ģimene Baltinavā

Tu saules pļavu, māt, izbridusi esi.

Mums mīļos vārdus mājās ienesusi.

Sevi gaismu nodzēsusi.

Žēlu klusumu atstājusi.

(V.Kokle-Līvija)

Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība

Laimonim Šakinam, MĀMIŅU

mūžības ceļā pavadot.

Rekovas veikala kolektīvs

Ir rimis viss. Un tecēt stājes laiks.

Tu gana steidzies. Darbi nu ir galā.

Bet vai gan tāpēc dzīves straume

stāties?

Tās strautugunis tavos mīļos degs.

Mūsu klusa un patiesa līdzjūtība

Laimonim Šakinam ar ģimeni,

mīļo **MĀMULĪTI** mūžības ceļā

pavadot.

SIA “PIETĀLAVA” kolektīvs

Indekss
3004

IZNĀK OTRDIENĀS, PIEKTDIENĀS
IZDEVĒJS
SIA “BALVU VADUGUNS”
Nodokļu maksātāju apliecības Nr.
LV43203002982

REDAKCIJAS ADRESE
TEĀTRA IELĀ 8
BALVOS, LV-4501
NORĒĶINU KONTS

A.S. SEB BANKA
Nr. LV21UNLA0024000467345,
kods UNLALV2X

Publicētie materiāli ne vienmēr atspoguļo redakcijas viedokli.
Par faktu, skaitļu pareizību, kā arī par sludinājumu tekstiem
atbild to autors.

**REKLĀMA,
SLUDINĀJUMI**

D.Dimitrijeva
T. 64507018
26161959

REDAKTORS E.GABRANOVŠ – T. 29360850
ŽURNĀLISTI: S.KARAVOIČIKA – T. 26707934;
A.SOCKA – T. 29378903; I.TUŠINSKA – T. 27145837;
A.LOČMELIS – T. 26665086. KOREKTORE – S.GUGĀNE
GRĀMATVEDE S.BĒRZIŅA – T. 25908200
ŠOFERIS A.KIRSANOVŠ – T. 27870730
Tālrunis-autoatbildētājs – 64520961

e-pasts: vaduguns@apollo.lv
mājaslapa: vaduguns.lv

Datorsalikums-

**SIA “Balvu Vaduguns”,
R.KACĒNS**
Iespēsts SIA
“Poligrāfijas grupa
Mūkusalā”, Rīgā,
Mūkusalas 15A
Tirāža – 1780